FREE WAVE

Maandelijks mediamagazine

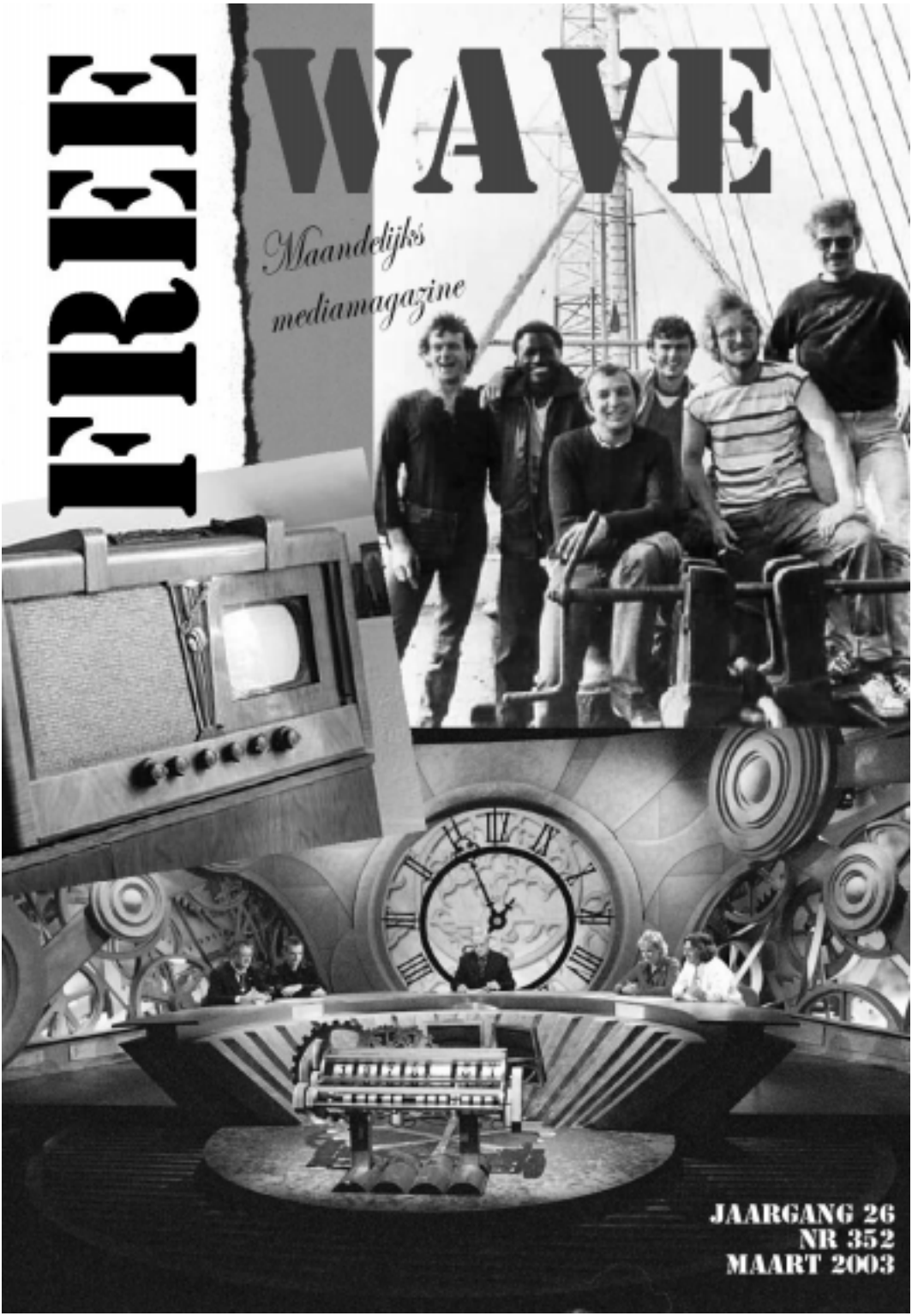

JAARGANG 26
NR 352
MAART 2003

COLOFON

Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay Out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste Medewerkers:
Walter du Bateau, Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Eric Wiltshire (Satelliet); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van der Heuvel (Caribisch Gebied); Radio Magazine (England); Etienne Kerremans (België)

Verantwoordelijke Uitgever
Stichting Media Communicatie
Postbus 53121
1007 RC Amsterdam

Correspondentieadres:
Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen

Lidmaatschap:

Nederland:	Euro 23,-
Europa:	Euro 28,-
Rest v/d wereld:	Euro 34,50

Einde abonnement?
Op de adresband staat de datum waarop het abonnement afloopt. Vernieuw dit tijdig!
Voortaan a.u.b uw eigen adres vermelden onder mededelingen van uw overschrijving (zowel via een overschrijvingskaart als elektronisch).
U kunt evenueel uw adresgegevens doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving.

Transacties:
Postgiro 4065700
t.n.v. Stichting Media Communicatie, Amsterdam
(met vermelding eigen adresgegevens)

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	tweemalig
1/1 pagina:	euro 23,-	euro 34,50
1/2 pagina:	euro 14,-	euro 23,-
1/4 pagina:	euro 10,-	euro 16,-

Kleinere advertenties zijn niet mogelijk.

ISSN NR. 1381-8562

VOORWOORD

Beste lezers,

Toch een beetje leeg gevoel dat mijn agenda deze maand niet het woord “RADIODAG’” in groot geschreven letters bevat. Het was zo’n vertrouwde gewoonte geworden. Maar gelukkig komt in dit geval van uitstel zeker geen afstel en is er op 25 oktober een speciale jubileum-Radiodag. Gewoon nog even wachten.
Om aan het ‘lege gevoel’ tegemoet te komen is hier weer een nieuwe Freewave. De vaste rubrieken zijn weer rijkelijk gevuld. En over jubilea gesproken, in dit nummer een artikel over 50 jaar Fernsehen in Duitsland.
Radio Noordzee gooide onlangs het roer om. Maar niet alleen in Europa verwijzen diverse namen van radiostations naar een zeezender, ook in het Caribische gebied is er sinds kort een bekend klinkende naam in de lucht gekomen. Zie de desbetreffende nieuwsrubriek.

Tot volgende maand!

Jan van Heeren

INHOUD

Heden en verleden	3
Betaalradio?	12
Persbericht Radio Caroline	13
Perikelen	13
Nieuws uit België	18
Nieuws uit Engeland	18
Nieuws uit Amerika	19
Nieuws de wereld rond	20
Nieuws uit het Caribische gebied	21
50 jaar televisie in Duitsland	23
Recensie Sender & Frequenzen	26
Internet surftips	28

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen publicatie. Zonder toestemming van de redactie is gehele of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, uit deze Freewave niet toegestaan.

FOTO'S

Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave archief.

OMSLAG

- Het team van Radio Caroline in augustus 1983: Tom Anderson, Dixie Peach, Andy Archer, Tony Garreth, Dave Simmons en Robin Ross (zie blz. 6)
- TV-ontvanger Leningrad T2 (zie blz. 24)
- Decor “De tijd van ons leven” (blz. 4 en 10) © KRO

HEDEN EN VERLEDEN

Allereerst een bijnaam

WO 1 JAN: Stuart Aitken is, na Tom Mulder (ex Radio Veronica) de eerste die in het nieuwe jaar reageert op 'The International News Report', zoals op diverse sites maandelijks wordt gepubliceerd. Hij meldt ons dat hij toch wel een unieke opname heeft van Tom Lodge waarin hij zichzelf een bijnaam toebedeelt. We hadden er nog nooit van gehoord: 'your dawnbuster man'. Tom Lodge is trouwens een campagne begonnen om toch nog positieve recensies te krijgen op zijn recente boek. In een Brits bevriend blad meldt de recensent dat, ondanks kenners die melden dat Tom geheugenproblemen heeft, hij toch een redelijk boek schreef. Goed, Tom, we hebben ook een recensie laten plaatsen in een Duits blad en weten zeker dat ook daar bestellingen op komen.

Tom Lodge

Pééétер de Vries

DO 2 JAN: We kennen hem als Peter de Vries op Radio Caroline in 1980. Maar ook van Radio Aquarius met Wilfred de Jong. Ook is het zo dat we hem kennen van het Duo Binnenste Buiten en een wolga carnavalslied in 1980. Wel hij was ook één van de lieden, naast Piet Kabel, die de Norderney naar Leeuwarden haalde. Peter is nog steeds actief en heeft recentelijk met Piet Paulusma (SBS6 Weer) een cd single opgenomen over….. het weer. Piet Kabel, ook eigenaar van Veronica's taxi's in Leeuwarden, overleed in december aan de gevolgen van een hersenbloeding.

Overleden

DO 2 JAN: Vernemen we dat Paul Beresford (foto), op 63-jarige leeftijd is overleden in Zuid Afrika. Paul was vanaf de start tot aan het laatste uur van Radio 390 bij het station werkzaam. In 1968 verhuisde hij naar Zuid Afrika, waar hij een succesvolle 'voice over' was en tevens werkzaam was voor Springbok Radio en Radio 702. Recentelijk was hij actief binnen de toeristenindustrie en was hij free lance radiopresentator in Johannesburg.

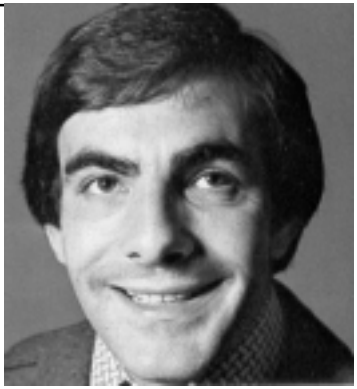

Andermaal Georgie Fame

DO 2 JAN: Naar aanleiding van mijn opmerking dat ik recentelijk had ontdekt dat Ronan zeker niet Georgie Fame's manager kon zijn geweest, gezien de uitgebreide documentatie die bij een recent verschenen cd zat, meldt Chris Edwards het volgende: 'Ergens in mijn krantenarchief zit een knipsel van rond 1963/1964 waarin wordt gemeld dat Ronan O'Rahilly werkte voor de Rick Gunnel Agency. Het was een bureau van waaruit men artiesten managede en tevens promotie verzorgde. Ik denk dat het verhaal van Ronan, dat hij Georgie Fame's manager was, gewoon een overdreven verhaal is en dat hij slechts platenplugger voor hem was.'

Stones

Maar Chris had nog een ander verhaal: 'Er is nog een verhaal dat de laatste jaren de ronde doet en overdreven is. Het staat volgens mij zelfs op de officiële Caroline site. Er zou sprake van zijn dat Ronan kortelings de Rolling Stones onder zijn hoede zou hebben gehad als manager. Natuurlijk kende hij de Rolling Stones wel persoonlijk omdat hij zeer goed bevriend was met Georgio Gomelski, die een tijd de officieuze manager van de groep – in de beginperiode van hun bestaan – is geweest.'

Shaun Tilney

VR 3 JAN: De afgelopen dagen bezig geweest met het bijlezen van een enorme stapel tijdschriften, die de maand december wegens afwezigheid was blijven liggen. Zo kwam ik een interview tegen met Shaun Tilney, die we kennen uit de jaren tachtig en Radio Caroline. Na zijn verblijf bij Radio Caroline was hij werkzaam bij Radio Luxembourg en vertrok hij na de close down van 1992 naar Radio Clyde in Schotland. Hij werkt

Toren met studio Radio City © JvH

heden ten dage bij Radio City in Liverpool, daarnaast is hij 'entertainer' bij de thuiswedstrijden van Everton, is hij actief in het discocircuit en werkt hij ook nog eens voor Everton TV. Een druk mannetje dus.

Daar is er weer één

VR 3 JAN: In onze serie 'bijnamen' kunnen we er weer twee aan toevoegen, met dank aan Jan van Heeren en Martin van der Ven. Jan vermeldde bij DLT: 'the hairy monster'. Voor diegenen die de jaren zestig niet bewust hebben meegemaakt gaat het hier om Dave Lee Travis, die zowel voor Radio Caroline South als Radio Caroline North heeft gewerkt. Martin had geluisterd naar een Graham Gill show en hoorde daar dat Andy Archer 'Agatha' werd genoemd.

Aanvulling

VR 3 JAN: Trouwens, wat te denken van een aanvulling op de discografie? 'The Woody Woodpecker Song' van het Mel Blance Orchestra werd ook gebruikt op de Vlaamstalige service van Radio Atlantis in 1974 in de jingle 'U gaat toch ook mee met Gerard van der Zee'. Ook hoorden we in een 'Adje Bouman Top 10' uit 1973 op Radio Veronica een lange jingle voor het weer waarbij niet alleen de overbekende 'weerbericht weerbericht' voorbij kwam maar ook een knip uit het nummer 'heen en weer' van Drs. P. Bij het afluisteren van een aantal shows van Joop Verhoof, ten tijde van zijn Radio Atlantis periode, viel het op dat hij op het einde van het eerste uur 'Family Affair' gebruikte in de instrumentale uitvoering van MFSB.

Nostalgische panelquiz met Harmen Siezen

VR 3 JAN: Vandaag startte onder leiding van Harmen Siezen de panelquiz 'De Tijd Van Ons Leven'. Daarin worden bekende Nederlanders getest op hun nostalgische kennis van de jaren '70, '80 en '90 van de vorige eeuw. De KRO zendt de quiz uit en dus heeft Harmen na de NCRV een nieuwe omroep gevonden om actief te blijven op het gebied van televisie. Ook is hij voor TELEAC sinds korte tijd actief met een programma over erven en erfenissen. Het wordt tijd dat Radio 192 hem eens vraagt voor een paar leuke uren.

Harmen Siezen

© KRO

Steeds meer boven water

VR 3 JAN: Enkele maanden geleden hebben we een oproep geplaatst naar nog gezochte medewerkers van Radio Dolfijn en Radio 227. Dit destijds op verzoek van Look Boden. Een aantal reacties kwam destijds binnen, maar één van de personen die zoek bleef, was Dick Weeda. Vandaag kwam zijn reactie bij Look binnen: 'Een goede vriend van mij uit Rotterdam attendeerde mij erop dat ik op het internet sta en zelfs meerdere keren. Nu ben ik zelf digibeet en moest ik dus mijn echtgenote Marianne -inderdaad dezelfde als waarvoor ik op 12 juni 1967 The Mama's en The Papa's draaide: 'Each night before you go to bed'- vragen via de zoekmachine Google naar mijn naam te zoeken. En inderdaad zeg, daar troffen we aan: 'Enkele herinneringen aan Radio 227, uit de aantekeningen van Dick Weeda', door Hans Knot en een reactie daarop van Harold van Gelder bij ons bekend als 'Harkie' ofwel 'de burgemeester'.

Verdere verloop

Dick Weeda heeft zijn verdere loopbaan niet binnen het radiowereldje doorlopen maar op een andere manier ingevuld: 'Vanaf september1968 heb ik in diverse functies gewerkt voor de Sociale Dienst te Amsterdam. Op 1 maart 1997 werd ik, na veertien jaar als voorlichter te hebben gewerkt, ontslagen. Daarna was ik dus weer een vrij mens, heerlijk fliereflutten en je hebt tijd om wat zaken op te ruimen. Zo heb ik alles wat ik nog van Radio 227 bezat aan het toenmalige

Omroepmuseum geschonken, voorzien van wat aantekeningen. Daar heeft Hans Knot, die ik overigens niet ken, uit geput. Op Paul Harold van Gelder heb ik nog niet gereageerd, want dat vond ik dus nu pas. Op internet kun je dus ook zien, dat ik lezingen geef over de architect Adriaan Dortsman (Vlissingen 1622 -1682 Amsterdam) en rondleidingen verzorg bij onder meer het. Museum van Loon. Ook ben ik bestuurslid bij de Heemkenniskring Amsterdam-Noord, waar ik de programmering doe. Op mijn visite kaartje staat: 'Stadsgids', in principe kan ik mensen overal in Amsterdam rondleiden. Niet ik, maar het Amsterdams Historisch Museum introduceert mij als 'gerenommeerd stadskenner'.

Contact

Inmiddels heb ik met Dick Weeda contact gehad. Hij denkt nog met plezier terug aan zijn tijd bij Radio 227 maar heeft verder geen nostalgische gevoelens. Wel is de radio-ervaring, opgedaan bij Radio 227, later van nut geweest tijdens de periode dat hij voorlichter was in Amsterdam. Het was toen gemakkelijker de diverse vogels van verschillende pluimage binnen de omroepwereld te bewerken. Dick vond het leuk onderdeel te zijn geweest van het zeezendergebeuren en vindt dat zijn leven zo meerdere leuke dingen heeft bevat om met plezier aan terug te denken.

Nostalgie

ZA 4 JAN: Was alweer een paar weken geleden dat ik aandachtig kon luisteren naar wat oude opnamen. Vandaag tijd voor opnamen van 11 augustus 1967 op Radio Caroline en Tom Edwards. In het programma een promotiespot voor 'Our last date', een laatste live optreden van Robbie Dale en Johnny Walker alvorens de Marine Offences Act van kracht zou worden. Het optreden vond plaats op zaterdag 12 augustus in Brombley (Kent). Voor de promo werd 'All you need is love' van The Beatles gebruikt. Bij 'Reflections' van The Supremes kan op de lijst worden toegevoegd dat het ook werd gebruikt voor een jingle ten bate van 'Keefers Carefully Calculated Contention' op Radio Caroline South.

Een heerlijke zondag

ZO 5 JAN: Na drie weken van familiebezoek en heerlijk genieten andermaal een heerlijke dag van éven niemand over de vloer. Tijd dus om oude opnamen af te luisteren en allereerst kwam ik Klaas Vaak, ofwel Tom Mulder tegen. Tijdens zijn periode bij Radio Veronica nam hij in de studio, zo rond 1971, het nummer 'En ik hou van haar' op. Ik denk niet dat hij daaraan wenst te worden herinnerd. Het gaat om een bewerking van 'And I love her' van The Beatles. In een oude opname van 'De Kolder op Zolder Show' op Radio Veronica hoorde ik Ad Bouman en een van zijn vele vriendinnen met een speciaal item genaamd: 'Maximum borst ontwikkeling'. Ik zal niet in detail gaan maar 'Je t'aime moi non plus' werd gebruikt in de uitvoering van Jane Birkin and Serge Grainsbourg. In een actiespot voor 'Veronica moet aan land' hoorde ik vandaag tenslotte 'Waar moet dat heen' van Barend Servet.

Mike Bass

ZO 5 JAN: Vandaag komt het bericht binnen dat Mike Bass is overleden. Een man die op de achtergrond is gebleven. Hij was één van de technici aan boord van de MV Mi Amigo voor Radio Caroline South. Ik ontmoette hem persoonlijk

Studio Radio 227

Mike Bass

een aantal malen in 1978. Hij was aan de Britse kant van de organisatie – tezamen met Mike Baron en Nick Oakly – betrokken bij de organisatie van 'Zeezenders 20', de allereerste 'offshore radio convention' gehouden in Nederland. Aan de Nederlandse kant van de organisatie waren toen onder meer Ton van Draanen, Jelle Knot, Marc Jacobs, Frans Schuurbiers en ikzelf actief. De laatste maanden was Mike al ernstig ziek.

Communicator

WO 8 JAN: Een man met de naam 'Dangerous Dave Miller' zou sinds kort de nieuwe eigenaar zijn, middels koop van het schip van Clear Channel Communications, van de MV Communicator. Hij zou de juiste manier weten het schip zonder al te veel schade los te trekken uit de modder op de locatie in de buurt van Almere. Onze tipgever in deze, Robin Ross, kan niet zeggen wat Dave met het schip van plan zal zijn. Robin behoorde tot het team van presentatoren dat op de Ross Revenge zat, toen het zendschip ons in 1983 de terugkeer bracht van Radio Caroline. Sinds kort is Robin werkloos nadat hij vijf jaar lang in dienst was van Jazz FM in Manchester en daar de luistercijfers verdubbelde.

Lars Karlsson

65 jaar oud

VR 10 JAN: Vandaag vernemen we van Per Alarud uit Stockholm dat op Oudejaarsdag op 65-jarige leeftijd Lars Karlsson is overleden. Lars werkte op Radio Nord in de periode van 1 augustus 1961 tot en met 30 juni 1962.

Aanvulling

ZA 11 JAN: Weekend en dus tijd voor wat aanvullingen die te melden zijn. Ik hoorde in een programma van Gerard van der Zee op Radio Atlantis het nummer 'Morning Sun' van Ad Rolls (Adriaan van Landschoot) en de instrumentale tussenbrug is gebruikt voor de jingle 'Atlantis hitspinner', terwijl het ook werd gebruikt ter ondersteuning van de promo's voor de Radio Atlantis Drive In Show. Dan is te melden dat Ross Randell (Alen West) op Radio 270 het nummer 'Sky Liner' van Charlie Barnet gebruikte als tune. Toen hij opeens de tune niet kon terugvinden meldde hij dat hij een vervanger had gevonden in 'Last date' van Georgie Fame and the Blue Fames.

Radio 390

Ook dient 'Tea Time Tunes' vermeld te worden, één van de vele korte programma's op Radio 390. Jonathan Hall was één van de presentatoren en hij gebruikte 'So what's new' van Herb Alpert and the Tijuana Brass als tune voor het programma. En dan hoorden we een tune van Clive Burell op Radio Atlanta. Hij gebruikte 'Little black samba' van het Norman Petty Trio. Juist de tune die Stan Haag ook gebruikte voor de Jukebox op Veronica.

Tony Blackburn

ZA 11 JAN: Vandaag heeft Tony Blackburn, die steeds meer werk schijnt te krijgen, een aanvang gemaakt met zijn wekelijkse vier uur durende show, 'The Real Party Night', die via de Real Radio Stations in Engeland in het vervolg iedere zaterdagavond tussen 6 en 10 uur in de avond is te beluisteren, vol met soul en discoklassiekers. Hij zal daarmee zeker weer een plaats hebben gekregen in de jaarlijkse lijst van belangrijke radio en televisiepersoonlijkheden, 'The Debrett's People of Today'. Trouwens dit jaar was in die lijst geen ruimte meer voor twee andere grootheden, Noel Edmonds en Dave Lee Travis, die naar het verleden zijn verwezen.

Tony Allan

ZO 12 JAN: Vandaag was Tony Allan te gast in het programma van Dave Foster op Radio Caroline om te vertellen dat er zowel goed nieuws als slecht nieuws is. Komende zaterdag is de officiële opening van het Caroline programma dat digitaal in Engeland zal worden verspreid per satelliet. Dit programma zal, zo is het slechte nieuws, door Tony worden gepresenteerd. Het goede nieuws is echter dat vanaf 25 januari Tony Allan iedere zaterdag tussen drie en zes uur in de middag zal zijn te beluisteren op Radio Caroline.

Tom de Bree

ZO 12 JAN: Hij werkte slechts enkele dagen aan boord van de MV Magdalena daar hij snel door had dat het een puinhoop was en het schip het niet lang zou volhouden. We hebben het over Rick Verhagen. Sinds dit weekend ben ik weer met hem in contact, na zeker

23 jaar niets van hem te hebben gehoord. De laatste 10 jaar is hij actief geweest via de lokale radio in Zeeland. Binnenkort, zo heeft hij toegezegd, zal hij een verhaal schrijven over enkele vreemde gebeurtenissen in de Mi Amigo 272 tijd.

Signaal

MA 13 JAN: Caroline is sinds deze middag voor het eerst met een muzieksignaal te ontvangen op Eurobird 1 (28.5=B0 East) ['Sky Digital' platform] 11.623 GHz horizontal (Transponder 156) Symbol Rate 27.500 FEC 2/3 Audio PID 2327 SID 50854. En voorlopig blijven ze ook nog op: Hotbird 6 (13.0 =B0 East) 12.597 GHz vertical (Transponder 94) Symbol Rate 27.500 FEC ¾ Audio PID 8233 SID 2025.

Caroline Nederland

DI 14 JAN: Al geruime tijd ging het gerucht rond, maar vandaag is het werkelijkheid geworden. Het signaal van Caroline Nederland wordt niet meer door UPC via haar kabelnet doorgegeven. Een reden is door Radio Caroline nog niet bekend gemaakt maar aangenomen dient te worden dat het de slechte financiële situatie van de organisatie van het station is. UPC stelt namelijk dat de organisatie haar financiële verplichtingen de laatste tijd niet is nagekomen. Duidelijk is dat er snel een etherfrequentie dient te komen voor Sietse Brouwer en de zijnen, want een goed station is het qua sound zondermeer, dus men verdient het om succes te hebben.

Oude technicus boven water

DI 14 JAN: Via Mike Brand kwam ik recentelijk in contact met Bill Danse, jarenlang technicus aan boord van de Voice of Peace en tevens een tijdje op de Mi Amigo. Even 'telexgewijs' een eerste reactie: 'Crispian St, John heb ik wel meegemaakt. Hij is na Tony Allen aan boord gekomen met een aantal Amerikaanse deejays. Het was in die tijd een komen en gaan van mensen.We hadden ook nog een aantal Amerikaanse jongens uit Vietnam, vooral als technici aan boord. Er was verder een Franse kapitein overgekomen vanuit Marseille en nog meer van die ongelooflijke idealisten en vreemde vogels. Ik ben in 1973 met Jaap Stengs naar New York gegaan. Jaap als tijdelijke kapitein, maar die haakte na twee weken al af. Ik ging verder om het schip vaarklaar en zendklaar te maken en op te stomen naar Israël. Het duurde tot eind februari voordat we gingen varen. Met aan boord een continue dronken Noorse kapitein een gestoorde Portugese matroos, die op een gegeven moment de kok met een mes achterna zat (Give peace a chance) en meer van dat soort incidenten.'

Graeme Kaye, Bill Danse, Graham Gill, Joh Mair, Ben the Carpenter, Andy Archer & Peter van Dijken bron: www.mediapages.nl

Spionage

'We dachten dat de Portugese matroos een spion was van de Portugese geheime dienst, Salazar was toen nog aan het bewind.We zijn ook nog, dom dom, Barcelona binnengelopen, in het Spanje van Franco. Abe werd daar uitgewezen, op het vliegtuig gezet en weg was hij. We werden nog 24 uur vastgehouden terwijl het schip binnenste buiten werd gekeerd. Na dat etmaal mochten we vertrekken op naar Marseille. Daarna nog maanden van lol, bedelarij en gezelligheid op naar Israël. En ik kan nog even doorgaan, ontzettend veel leuks en minder leuke en idiote dingen meegemaakt. In die tijd was ik een van de trouwe medewerkers van Abe en ik was toen ook het langst bij hem aan het werk. Eerst meer dan een jaar min of meer vrijwillig, later voor een summiere beloning.

Terug aan land

In juni 1977 ben ik, ik zou eigenlijk een tijdje met vakantie gaan, weer gaan werken in mijn oude werkkring, namelijk de theatertechniek. Kwam een aardige lieve meid tegen etc etc. Heb nu 4 kinderen, werk nog steeds in het theater - nu als hoofd technische dienst. Ik kan niet buiten vreemde vogels, en die werken ook in het theater. Overigens, toen Abe niet al te veel uitzond, zwierf ik tussen MV Mi Amigo en de VOP. Bob Noakes heb ik ook nog gekend. Heb je ook wel eens vernomen dat de Engelse deejays en bemanning Mi Amigo wilden bezetten? Ik heb in die periode meer dan een maand op dat wrak gezeten en het was écht een wrak hoor. Overigens Bob Noakes heeft er een boek over geschreven. Hij schrijft daar niet zo lovend over mijn skills wat de zenders betreft, die ik ook niet kende (hij vergat dat ik een

audioman ben en dit er bij deed op verzoek). Bij Abe werkte ik ook met de zenders met dat verschil dat ik die zenders van binnen en buiten kende.' Je merkt dat Bill prachtige herinneringen heeft die op een smakelijke manier worden opgediend. We hebben hem dan ook gevraagd op de radiodag te komen. We wachten af.

Mi Amigo 272

WO 15 JAN: Ik heb mijn aantekeningen over Radio Mi Amigo 272 erbij gehaald daar ik een aanvang maak met het schrijven van deel 5 over Radio Mi Amigo. Deel 4 later in dit voorjaar van de drukker en dus nog even geduld.. Daar lees ik in de aantekeningen dat Daniel Boolen zijn avondprogramma afsloot met Rheinard May en 'Gute Nacht Freunde'. Niet echt origineel. Wim de Groot sloot zijn avond en het station af met 'Spring Rain' van Babu Silvetti en dat alles in juli 1979.

MV Magdalena

Gerard van der Zee

WO 15 JAN: Een tijdje geleden besloot ik de studiotapes, ooit aangekocht op de veiling in Oostburg, eens over te zetten op cassette en af te luisteren. Let wel we hebben het over banden die in de laatste week van augustus 1974 aan de fans van het station werden verkocht. Daarbij zaten ondermeer twee studiotapes, de kwaliteit was niet al te hoog, van Gerard van der Zee. Zeer opmerkelijk is dat Gerard als eindtune 'De vogeltjesdans' van de Electronica's gebruikte, een plaat die pas een hit werd in 1980 en er vele jaren over gedaan heeft voordat het een succes werd. Maar wel één van vele miljoenen.

Mike Ahern zoek

DI 14 JAN: Britse kranten en het BBC News maken bekend dat de 60 jarige Mike Ahern al meer dan 11 dagen zoek is. Hij heeft zijn flat verlaten, zijn portemonnee meegenomen en zijn mobiele telefoon in de flat achtergelaten in de wijk Ealing, alwaar hij de laatste tijd woonde. Vrienden hebben alarm geslagen mede gezien het feit dat hij zich de laatste tijd depressief gedroeg. Ahern, die

Mike Ahern met Ronan O'Rahilly © Martin van der Ven

zijn radioloopbaan bij Radio Caroline begon en slechts kort bij BBC 1 in dienst was, boekte ook succes via Capital Radio in London. Ook was hij geruime tijd werkzaam in zijn geboorteland Australië. Slechts enkele uren na de nieuwsuitzending kwam het opluchtende bericht dat Ahern terug was gevonden en wel in een Londens ziekenhuis, waar hij voor een behandeling verbleef.

Even bijwerken

VR 17 JAN: Zo nu en dan weer wat oude programma's beluisterd en dat bracht toch een paar opmerkelijke nieuwe zaken voor de lijst. Een deel van 'Stan the gunman' van Hank the Knife and the Jets, werd gebruikt op Radio Delmare voor de promotiespots van 'De Delmare Muziek Parade Disco Show'. Tenslotte hoorde ik op Radio Delmare in het programma van Jan Römer een mooie tune als afsluiter. Een muzikale brug van 'Don't let me be misunderstood' van Santa Esmeralda was gebruikt als rondloper.

Caroline Overdrive

ZA 18 JAN: In een programma uit de mid jaren tachtig, dat in de nachtelijke uren werd uitgezonden onder de naam 'Overdrive', werd op een bepaald moment aangekondigd dat over niet al te lange tijd het programma van Radio Monique zou worden opgestart, zoals altijd in de vroege ochtend. De deejay vertelde daarbij dat het openingsprogramma die ochtend zou worden gepresenteerd door Herbert 'the flying Dutchman' Visser en zo hebben we er weer een bijnaam bij in onze lijst. Maar hij had er nog een want de jongens van 'Caroline Overdrive' noemden hem ook 'Herbie the Fish'.We beloven dat tegen het

einde van dit jaar de lijst nog eenmaal compleet zal worden geplaatst.

Mi Amigo en Radio 192

ZA 18 JAN : Vandaag was Rob Hessing te gast bij Radio 192. Hij was ooit bekend als Jan van der Meer op Radio Mi Amigo. Hij haalde herinneringen op en deed dat voorlopig voor het laatst. Hij vertrekt namelijk voor vele jaren naar India. In de avond had Radio 192, zoals eerder gemeld, Dick Verheul en Kees Borrel te gast om hun herinneringen, goed en slecht, op te halen bij Martien van Engel.

Jan van Veen

WO 22 JAN: Vandaag wordt bekend dat er misschien een einde komt aan één van de langst lopende – hetzij met onderbrekingen – programma's van de Nederlandse populaire radio. Sky Radio heeft besloten de sonore stem van Jan van Veen met ingang van volgende week vrijdag te laten vallen. Dat houdt in dat op 30 januari de allerlaatste 'Candlelight' van Jan van Veen zal worden uitgezonden. Eind jaren zestig van de vorige eeuw begon dit programma op Radio Veronica. In de jaren tachtig was het via de AVRO op Radio 3 te beluisteren, terwijl het laatste decennium de gedichten de radio uitrolden via Sky Radio. Misschien tijd voor Jan van Veen toch regelmatig de studio van Radio 192 binnen te lopen. Om het geld hoeft hij het niet te doen en het liefst met 'Alle Remmen Los.'

Jan van Veen © JvH

In gesprek

DO 23 JAN: Jan van Veen maakt openlijk bekend dat hij gewoon te horen gekregen heeft dat er een einde kwam aan het programma bij Sky Radio en dat het dus niets te maken heeft met 'in goed overleg', zoals Sky Radio via een woordvoerster bekend had gemaakt. Inmiddels heeft Van Veen een aantal gesprekken gehad, onder meer bij Radio M en bestaat er een kans dat hij via een aantal regionale omroepen in de toekomst zal zijn te horen. Ook vernemen we dat het serieus in de bedoeling ligt dat Erik de Zwart binnenkort met Van Veen rond de tafel gaat zitten voor een programma op Radio Noordzee.

Peter Teekamp © JvH

Peter Teekamp

VR 24 JAN: Even gebeld met Peter Teekamp. Hij zou geïnteresseerd zijn in de Communicator. Het blijkt dat dit inderdaad het geval was. Een aantal malen in de maanden september en oktober van het vorige jaar heeft hij het schip, samen met deskundige technici, bezocht en gekeken naar de mogelijkheden voor hergebruik. De situatie was toen dusdanig dat serieus is overwogen het zendschip te gaan gebruiken.

Twee stations

Teekamp: "Het lag in de bedoeling voor een deel van de dag de uitzendingen van Radio 192 via de 1224 kHz te laten heruitzenden. De andere uren zou er een ander radiostation, dat ikzelf zou gaan runnen, in de ether zijn. Daarvoor heb ik een aantal mensen gevonden die dit wilden financieren. Het is uiteindelijk om een aantal redenen niet doorgegaan. Allereerst trok de financier van Radio 192 zich plotseling terug waardoor dat deel van de kosten niet meer gedekt was. Voor mijn andere mensen was het niet mogelijk nog meer geld op te hoesten en ik kan het ook niet uit eigen zak betalen."

Scheef gezakt

Maar er zijn meer problemen: "Bovendien is de staat waar het schip nu in verkeert aanzienlijk slechter. Het is helemaal scheef gezakt in de modder en op die manier valt er niet op te werken. Bovendien is het heel moeilijk om adverteerders te krijgen. Bij de reclamebureaus ziet men ten eerste totaal geen nut in middengolf radio en

is het onmogelijk ze het duidelijk te maken dat er ook een luistergroep is die boven de 35 jaar is en waarop reclame kan los gelaten. Men ziet alleen de jongeren als doelgroep voor radioreclame. En zonder die reclame kan geen enkel station heden ten dage overleven."

Eigenaar niet te vinden

Bij Nozema zitten ze eigenlijk met de Communicator in de maag. Men kan de eigenaar, Rob van der Vegt, nergens bereiken omdat deze spoorloos is. Ze zijn er, denken we, niet achter gekomen dat niet Van der Vegt maar de Amerikaanse onderneming Clear Channel Communications meerderheidsaandeelhouder was in Q The Beat en derhalve dus ook eigenaar van het schip. Men heeft inmiddels wel gesprekken gevoerd met een aantal mensen, waaronder met iemand die een museum aan boord wenst te beginnen. Al eerder was er een tentoonstelling over de zeezenders die slecht bezocht werd gezien de afgelegen ankerplaats van het voormalige Laser zendschip.

Vergane glorie: de studioruimte aan boord van de Communicator © Pieter Damave

Veronica kleurtje

VR 24 JAN: Hij lijkt langzamerhand regelmatig langs te komen, Harmen Siezen. Wel vanavond in zijn KRO TV-programma 'De tijd van ons leven' kan er worden gesproken van een groot Veronica-verleden. Immers ooit begon Siezen daar zijn loopbaan. Maar twee van de gasten waren vandaag ook oud medewerkers van Radio Veronica, te weten Eddie Becker en Will Luikinga. Leuk om ze ook via de televisie weer eens terug te zien.

The Beatles

ZA 25 JAN: De Beatles komen al veelvuldig voor in de Discografie en eerder deze maand hadden we al een aanvulling. Er komt er nog een bij gezien ik een Loving Awareness Spot hoorde waarin 'The end' van de LP 'Abbey Road' werd gebruikt op Radio Caroline. Dan heb ik lang gezocht en uiteindelijk gevonden de naam van de formatie die het nummer 'Family Affair' uitvoerde, zoals door Joop Verhoof als eindtune werd gebruikt op Radio Atlantis. Het gaat om die van de groep MFSB.

George Martin

Maar ook voor de man die de Beatles produceerde, George Martin, kan andermaal worden aangevuld. Ik beluisterde na jaren weer een aantal afleveringen van 'The Beatles Story' op Radio Veronica en hoorde op die manier voor de promo het nummer 'I want to hold your hand' van het orkest van George Martin. Als tune voor dit programma, in presentatie van Lex Harding, werd 'Yellow Submarine' gebruikt van hetzelfde orkest. De Johnny Mann Singers hebben ooit 'Yesterday' van The Beatles opgenomen. Wel het nummer eindigt heel mooi en daar is de knip vandaan voor de Veronica jingle 'Yesterday, weet je nog wel oudje'.

Terug naar oude werkgever

ZA 25 JAN: Vandaag op Radio 3 en de TROS weer eens aandacht aan de oude Mol. Meneer de Groot (Ferry) probeerde het antwoord te vinden op de vraag: 'Wie is de vader van John de Mol Jr.?' De Groot wist wel wie de moeder was ('Linda de Mol Sr.!'), maar na een typische Dik Voormekaar-verwarring werd de naam van de vader 'onthuld': juist

Andre van Duin en Ferry de Groot
© Jelle Boonstra

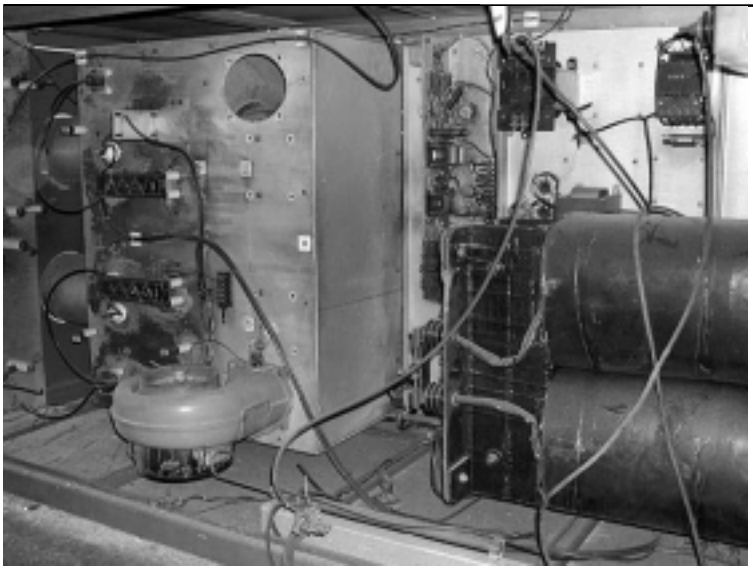

De oude middengolfzender aan boord van de Communicator
© Pieter Damave

ja, John de Mol Sr. Dus bijna dertig jaar nadat de Dik Voormekaarshow door 'de Berken en de Mollen' gecensureerd moest worden, kan Van Duin zijn vroegere baas nog steeds gebruiken als komisch onderwerp. Heel leuk. Jammer dat er geen muziek meer wordt gedraaid. Dan hadden ze misschien ook nog wel wat met 'El Paso' gedaan.

Bijnamen

ZO 26 JAN: Dankzij Graham Gill zijn we weer een aantal leuke bijnamen rijker. Het gaat om medewerkers van zowel Radio Caroline als RNI. Robin Banks (Robino Banco), John 'B'Mair, ofwel John 'Jessie'Mair. Norman Barrington 'Smythe'. Brian Anderson ofwel Mrs. Ena Anderson. Johnny Jason ofwel 'J.J'. Dan voegde hij er nog Mike 'the Poet' aan toe.

Tien graden

DI 28 JAN: Gisteren kregen we, via een bekende, het bericht binnen dat er politie aan boord van de Communicator was gesignaleerd. Reden genoeg wat mensen in te schakelen die in de omgeving van Almere actief zijn. Onderstaand een verslag van John Piek:'Ik heb vanochtend even Nozema gebeld, over wat je mij gisteren vertelde. Uiteindelijk omdat ik geen telefoontje terugkreeg vanmiddag met Rob Roskam gebeld, die ik regelmatig spreek. Hij heeft even rondgevraagd, maar niemand die iets wist. Toen heb ik in overleg met hem, zelf met de KLPD in Lelystad gebeld. Het unit-hoofd daar wist direct waar ik het over had. Het bleek dat echter ook niet in het ruim komen om te kijken of er een lek was, omdat de boel goed is afgesloten. Deze info heb ik teruggekoppeld naar Nozema. Daar bleek echter het hoofd verkoop, die ik nog niet eerder had gesproken, wel op de hoogte te zijn. Het schip maakt al een paar maanden slagzij. Hij had om dat uit te zoeken een paar maanden geleden al een maritiem expert ingeschakeld. Volgens deze expert ligt het schip scheef omdat het de bodem raakt. Dat zou overigens geen kwaad kunnen, er was geen lekkage en er is ook geen kans daarop. het schip 10 graden slagzij maakt naar stuurboordzijde, en twee surveillerende agenten vonden dat toch wel wat griezelig.'

Rijkspolitie

'Zij hebben vervolgens, omdat ze niet aan boord konden, de Rijkspolitie te Water ingeschakeld, die met een boot en een touwladder het schip op gegaan zijn, maar daar niemand aantroffen. Ze konden

Mooie leeftijd

WO 29 JAN: De man die steeds meer een product voor zichzelf wordt en op zijn leeftijd de meest vreemde capriolen uithaalt om toch maar tot de populairste deejays te worden gerangschikt, is vandaag zestig jaar geworden. We hebben het over Tony Blackburn wiens eerste stappen binnen de radioindustrie in de jaren zestig bij Radio London en Radio Caroline werden gezet.

Film met de tender

DO 30 JAN: Naar aanleiding van recente berichten inzake plannen tot het maken van een bioscoopfilm in Engeland over de zeezenders, meldt Leen Vingerling: 'In 1987 is er een film gemaakt die zich afspeelde op de MV Bellatrix, het bevoorradingsschip van de Ross Revenge vanwaar Radio Caroline, Radio Monique en andere stations actief waren. De Bellatrix verdween voor tien dagen naar Portugal voor opnames en kon daardoor niet de Ross Revenge bevoorraden. De film had helemaal niets met zeezenders te maken. Op de boot speelde

zich het hele verhaal af. Ik ben even de titel vergeten, maar ik heb zelden zo'n slaapverwekkende film gezien. Door de beperkte ruimte is het moeilijk om te filmen en krijg je vaak dezelfde shots. Een kwaal die meer 'botenfims' hebben, zoals 'Das Boot', 'Red October','The Deep' etc. Daarom lijkt mij het maken van een 'zeezenderfilm' niet eenvoudig'.

Jan van Veen

DO 30 JAN: Vanavond de laatste Candlelight op Sky Radio met daarin natuurlijk de gedichten en presentator Jan van Veen. Dezelfde dag vond al de opname van het programma plaats, waaraan de NOS in het Journaal redelijk lang aandacht besteedde. Leuk om te zien dat het laatste programma van Jan bij Sky Radio werd 'geschoven' door Walter Zwart, die we kennen als Walter Simons van Radio Monique. Juul Geleick meldde nog dat hij uit betrouwbare bron had vernomen dat Ruud Westbroek, die normaal het programma van Jan van Veen technisch begeleidde, de laatste uitzending niet mocht doen daar het anders een té groot Veronica gehalte zou worden. En wie is de baas? Ton Lathouwers, hij presenteerde ooit twee programma's op de Mi Amigo. Hoewel, presenteren?

Michael Bakker © Wim van de Water (www.mediapages.nl)

Mooie jingle

VR 31 JAN: Tja, eindelijk eens tijd om de programma's van Radio 192 af te luisteren en daarin onder meer Michael Bakker die op 30 augustus erg leuke muziek lardeerde met oude jingles van Radio Veronica. Wat voorbij kwam was bijvoorbeeld die hele mooie langzame jingle van Anita Kerr waarin ze Raaaadioooo Veronicaaaa zong. Daarachter zat een montage 'I love you'. Wel dit is afkomstig van het nummer 'I , who have nothing'. Niet van Shirley Bassey of Tom Jones, die er ooit mee in de hitparade stonden, maar van de formatie Liquid Smoke.

Samenstelling: HANS KNOT

Dank aan Martin van der Ven, Jim Parkes, Per Allerud, Look Boden, Rob Olthof, Jan van Heeren, Harm Koenders, Chris Edwards, Gerhard Fiolka.

BETAALRADIO ?

Rudi Koot is één van de leden die al decennia lang de Freewave leest en de media volgt. In de tachtiger jaren volgde hij intens de religieuze en andere organisaties, die zendtijd huurden via de zenders van Radio Caroline en hield ons – redactie en lezers van Freewave – op de hoogte. Andermaal heeft hij een korte, maar duidelijke vraag ingestuurd. Reacties zijn altijd welkom: 'Heeft betaalradio of abonneeradio de toekomst? Dat is de vraag die ik mij stel. Je ziet steeds vaker dat radiostations het financieel niet redden of het financieel erg moeilijk hebben (Veronica Nieuws Radio (VNR), Radio Caroline, Love Radio, Atlantic 252, Q-the Beat, Radio Nationaal, Radio 192, Country FM en zo kunnen we nog even doorgaan). Nu zullen ongetwijfeld nieuwe technieken als DRM en DAB nieuwe mogelijkheden bieden maar de moeilijkheid blijft voldoende investeerders en adverteerders te werven. Radio is slechts een medium om reclame te voeren; er zijn vele andere: televisiestations, internet, tijdschriften, kranten, sportverenigingen en overal in de publieke ruimte. Om financieel te overleven zal een radiostation andere bronnen moeten aanboren. Wat ligt meer voor de hand dan de luisteraars? Wellicht zijn die bereid te betalen voor hun favoriete muziek. Op het internet is dat al het geval bij Live365, op de kabel kan men bij UPC Digital met de Mr. Zapbox 48 muziekkanalen ontvangen. Ik kan mij voorstellen dat iets dergelijks ook mogelijk is bij Canal+ via de schotelantenne. Mogelijk wordt de mobiele internettechnologie in de toekomst verbeterd, zodat vele mensen tegelijk met een draagbaar toestel kunnen luisteren. Of misschien wel via mobiele telefoonlijnen of andere technieken? Radio Caroline is al met een abonnement via de satelliet te ontvangen. Uiteraard zal het gecodeerd moeten worden en toegankelijk gemaakt moeten worden met pasjes die steeds beveiligd moeten zijn tegen het kraken van de code. Misschien ben ik te optimistisch maar hoe kijken jullie hier tegen aan? Heeft abonneeradio de toekomst (en gratis radio het verleden)?

RUDI KOOT

Radio Caroline persbericht

Harlingen, 14 februari 2003
RADIO CAROLINE STOPT KABEL-UITZENDINGEN IN NEDERLAND

Terugkeer naar middengolf prioriteit
Radio Caroline Nederland BV stopt op 18 februari aanstaande met uitzendingen via het kabelnetwerk van Essent en Cogas in noord en oost Nederland. Een groot deel van 2002 en klein deel van 2003 heeft ons radiostation gebruik gemaakt van de diensten van deze kabelexploitanten. De daaraan verbonden kosten geven momenteel een te grote druk op het financieel huishouden van Caroline.

Regeringsbeleid schrikt investeerders af
Radio Caroline richt zich sinds 2001 op het verwerven van een AM (middengolf) frequentie in Nederland. Toen wij in januari 2002 begonnen met kabeluitzendingen was in de planning opgenomen dat middengolf- en kabeluitzendingen samen een goede basis waren voor een financieel gezond radiobedrijf. Er is echter een vervelende kink in de kabel gekomen. Vanwege een zwalkend regeringsbeleid ten aanzien van de toewijzing/verdeling van etherfrequenties heeft Caroline tegen iedere verwachting in nog steeds geen etherfrequentie toegewezen gekregen. Gevolg daarvan is dat onze investeerders en adverteerders pas op de plaats hebben gemaakt. Overigens hebben ook collega-radiostations met deze problematiek te maken.

Keuze voor middengolf
De regionale kabeluitzendingen waren in onze planning opgenomen als een voorloper op onze middengolfzender. Kabelradio is voor ons een aanvulling op landelijke dekking via middengolf en niet andersom. Wij vinden het verstandig om de financiële middelen die wij momenteel tot onze beschikking hebben volledig te investeren wat steeds ons hoofddoel is geweest: Caroline terug op de middengolf. Het bereiken van dit doel loopt ernstig gevaar wanneer de kostbare exploitatie van kabelradio nu door ons wordt voortgezet. Vandaar dat wij per 18 februari daarmee stoppen, hoe spijtig wij dat ook vinden.

Meer informatie
Uiteraard blijft ons programma na 18 februari normaal te beluisteren via onze webcast. U kunt inschakelen via www.radio-caroline.nl. Via deze site kunt u ook op de hoogte blijven van actuele zaken rond ons radiostation.

PERIKELEN

DO 2 JAN: Leek ons leuk, in het kader van het 25 jarig bestaan van Freewave Media Magazine, een oud gebruik gedurende één jaargang her in te voeren. Ton van Draanen hield in de beginjaren van dit tijdschrift een maandelijks overzicht bij, dat we deels hebben aangepast aan de hedendaagse tijd. Wel op deze dag viert Leo van der Goot, programmadirecteur HMG zijn 53ste verjaardag. Uiteraard begon Leo zijn glorieuze loopbaan bij de ziekenomroep Lucas, om via Radio Noordzee zijn weg in Groot Hilversum te vinden. In deze maand komt U dus oude berichten tegen uit 1981.

VR 3 JAN: De dag dat Ursel de Geer zijn 57ste verjaardag viert en er tevens een persbericht komt van RTV Rijnmond. Het laatste kwartaal van 2002 is het gemiddeld aantal kijkers van TV Rijnmond, één van de regionale televisiestations in Zuid Holland, explosief gegroeid. Gemiddeld keken 360.000 mensen per dag. Wekelijks bereikte het regionale station een kleine 800.000 kijkers. Dat is een toename van zo'n 50 procent vergeleken over dezelfde periode van 2001. TV Rijnmond heeft de kijkcijfers de afgelopen jaren wel steeds licht zien stijgen, maar deze sprong in de lucht is in omroepland uitzonderlijk. "Het is ongelooflijk", zegt hoofdredacteur Cees van der Wel, "maar het bewijst de kracht van regionale televisie. De kijkers rekenen op ons en weten ons steeds beter te vinden".

VR 3 JAN: Het was in het programma 'Los Vast' dat in 1981 Will Luikinga als producer van de formatie 'Goldie' de groep voorstelde waarbij een medley van oude songs uit de jaren zestig werden gezongen, waaronder 'Caroline' van The Fortunes.

ZA 4 JAN: Ook in 1981 werd er niet eerst geluisterd maar een bericht gewoon de wereld in geslingerd. Eén van de lokale stations in Engeland, Southern Television, meldde in het nieuws dat Radio Caroline vanaf een nieuw zendschip, de MV John Stowe, 20 minuten had getest. Het zou nog ruim 2,5 jaar duren alvorens de MV Ross Revenge in de ether kwam.

Leontien Ceulemans

ZO 5 JAN: Op deze dag in 1981 was voor het eerst het Jeugdjournaal te zien op de Nederlandse televisie. Lijkt erop of het nooit anders is geweest. Toch blijkt dat er destijds ruim vijf jaar over is vergaderd voordat het Journaal voor de Jeugd een feit werd.

MA 6 JAN: Herman Emmink door velen bemind door anderen verguisd, is vandaag 76 jaar geworden. Hij werkte onder meer voor de Nederlandstalige service van Radio Luxembourg en voor de AVRO. Natuurlijk was hij de man van het televisieprogramma 'Wie van de Drie'.

MA 6 JAN: Radio 2 komt deze week met een eigen hitlijst en wel 'De Standaardalbum Top 50'. De lijst zal wekelijks worden samengesteld door producent 'Mega Charts'. De lijst zal worden samengesteld op basis van verkoopcijfers van CD's die meer dan twee jaar op de markt zijn. Iedere vrijdagmiddag tussen 2 en 5 uur zal de lijst bij de AVRO op Radio 2, in presentatie van Hans Schiffers (foto), te beluisteren zijn.

MA 6 JAN: De herinneringen zijn zo groot. Wekelijks een bezoekje of bij Roel Hemmes in de Steentilstraat te Groningen of bij Automatenbedrijf Boverhof aan het Schuitendiep in Groningen. Het ophalen van de wekelijkse gedrukte versie van de Top 40. Voor het eerst uitgekomen in de tweede week van 1965. Veronica nam het initiatief. In de jaren zeventig gingen er wekelijks 150.000 over de toonbank. Later ging men over tot ook een gedrukte versie in het blad, naast de losse vellen in de winkel. Daar is nu, na vele jaren, een einde aan gekomen en dat brengt een nostalgische glimlach op ons gezicht.

DI 7 JAN: Vierden de jongens van Radio 192 een paar weken geleden samen met Rob de Nijs zijn veertig jarig jubileum, in 1981 was er voor het eerst een reclamespot te horen voor de LP '20 Jaar Rob de Nijs'. Zou Marc Jacobs het zelf nog weten dat hij de STER-spot destijds heeft ingesproken?

DI 7 JAN: De man die wat ons betreft gewoon zichzelf is gebleven en niet met zijn neus in de lucht is gaan lopen na zijn glansrijke loopbaan, waarbij hij tot de rijkste mensen van Nederland is geworden. Altijd klaar, als je hem tegenkomt – zelfs hoog in de lucht in een vliegtuig – voor een kort praatje. Vandaag viert Willem van Kooten, alias Joost den Draaier, zijn 62ste verjaardag. Tja, waar blijft de tijd.

DI 7 JAN: De pilot van de NOS, waarin geëxperimenteerd is met multimediale televisietoepassingen bij digitale (kabel)televisie, is ten einde. De NOS heeft de afgelopen twee jaar voor 1,13 miljoen Euro met multimediale televisieprojecten geëxperimenteerd, in samenwerking met nagenoeg alle publieke omroepverenigingen en de directie van de STER. Een woordvoerder van de NOS stelt tevreden te zijn over de projecten, hoewel het nog niet duidelijk of de experimenten zullen worden omgezet in definitieve toepassingen.

W0 8 JAN: Cathy Spierenburg, de netcoördinator van kindernet Z@ppelin (Nederland 3), is uitgeroepen tot Omroepvrouw van het jaar 2002. Dat heeft het organiserende omroepblad Broadcast Magazine bekend gemaakt tijdens zijn nieuwjaarsborrel in Bussum. De winnares ontving de prijs, een oorkonde, uit handen van de omroepman 2001: Arthur Valkieser (toen directeur facilitair tv-bedrijf). Broadcast Magazine, dat de prijs sinds 1991 jaarlijks uitreikt, nomineerde zes mensen. Het waren onder anderen Leo van der Goot (tv-directeur van de Holland Media Groep en baas van Yorin FM), Harry Kramer (topman bij het ministerie van OC&W en in die hoedanigheid ook wel 'schaduwminister' genoemd) en radiomaker Erik de Zwart (Radio 538/Noordzee FM). Het is de eerste keer dat een vrouw de prijs heeft gekregen.

WO 8 JAN: Mart Smeets gaat zijn programma 'Vak M' tijdens de Tour de France op locatie presenteren. 'Vak M' zal tijdens de belangrijkste wielerronde ter wereld vanuit de etappeplaatsen

dagelijks worden uitgezonden. Daarmee zal Smeets, ondanks eerdere berichten, toch aanwezig zijn in de Tour de France en wel voor het 31ste jaar.

WO 8 JAN: Harm J.E. Bruins Slot zal met ingang van 1 april worden benoemd als voorzitter van de Raad van Bestuur van de Publieke Omroep. Hij volgt hiermee Gerrit Jan Wolffensperger op, die per 1 februari vertrekt. Harm Bruins Slot is thans Secretaris Generaal bij het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen. De aanstaande benoeming is bekend geworden in een vergadering van de Raad van Toezicht. Cees van Leeuwen, Staatssecretaris van OCenW, moet formeel nog instemmen met de benoeming.

WO 8 JAN: De voorlopige omzet van de bladen in Nederland in het jaar 2002 wordt bekend gemaakt. Veruit het grootste aantal abonnementen heeft 'De Kampioen' van de ANWB maar goede tweede is het Veronicablad, dat noch immer 1,2 miljoen abonnees heeft. En dan te bedenken dat het als commerciële omroep eigenlijk niets meer voorstelt.

WO 8 JAN: Op deze datum in 1981 bleek hoe zo'n zeezendergehalte de TROS in die dagen wel niet had. Tom Mulder was met vakantie, zijn 'Havermoutshow' werd overgenomen door Marc van Amstel en Will Luikinga stond garant voor '50 Pop'. Natuurlijk hadden we er ook nog Ferry Maat. Dezelfde dag was de laatste (deel 54) aflevering van 'De Geschiedenis van de Popmuziek' te horen in 'Poster'. Juist, met Mulder en onder meer Juul Geleick.

DO 9 JAN: Evert ten Napel begon ooit zijn radioloopbaan bij de RONO, de voorganger van de regionale omroepen Radio Noord en Radio Oost. De nu 58-jarige Ten Napel zal bij Radio Oost sportprogramma's gaan presenteren maar tevens bij de NOS in dienst blijven. Wel is er een mogelijkheid als eens zijn contract bij de NOS afgelopen is dat hij geheel zal overstappen naar de regionale omroep RTV Oost.

DO 9 JAN: In de studio's van Hilversum 3 werden op deze datum in 1981 de champagneflessen ontkurkt. Alle reden was er want 'Lola' van The Kinks werd de 250ste nummer 1 hit uit de geschiedenis van de Veronica Top 40. Het was trouwens de tweede keer dat deze song een hit werd.

DO 9 JAN: Goed nieuws voor alle luisteraars van Arrow Classic Rock. Het radiostation organiseert deze zomer in Lichtenvoorde het Arrow Classic Rock Festival. Optredens zullen er ondermeer zijn van Deep Purple, The Status Quo, Lynyrd Skynyrd, Wishbone Ash en Uriah Heep. Lichtenvoorde ligt in de Gelderse Achterhoek. Kaartverkoop vanaf zaterdag.

ZA 11 JAN: Berichten als de volgende, kon je in 1981 en daar omtrent regelmatig lezen: Radio Hofstad heeft namelijk bezoek gehad van de Politie en RCD. Een 1 KW zender werd in Den Haag in beslag genomen. De destijds populaire piraat werd heel vaak bezocht.

MA 13 JAN: In 1981 werd op deze datum bij de VARA teruggekeken op het jaar 1967. Goede tijden want Felix Meurders was nog op de radio te beluisteren. En het was ook nog de tijd dat Ate Harsta nog wekelijks een weerpraatje deed bij de VARA. En men was daarmee de tijd vér vooruit.

MA 13 JAN: PCM, de dagbladuitgever, wil het liefst nog dit jaar af van haar persbureau en dan spreken we wel even over het ANP. Men heeft een groot aandeel in het ANP en is in onderhandeling met haar twee mede eigenaren, Wegener en de Telegraaf. Ook met de Noordelijke Dagblad Combinatie zijn gesprekken gaande. Later dit jaar hoopt men met nadere berichtgeving te komen.

DI 14 JAN: Op de voorkant van de Telegraaf is in 1981 een artikel te lezen van Co Berkenbosch inzake de pesterijen van de VARA-deejays op Hilversum 3 tegen de berichtgevers over de verkeersinformatie. Regelmatig zouden allerlei geluiden, waaronder die van kerkklokken, worden gedraaid als de presentator van de verkeersinfo aan het woord is. Bij het ANP vroeg men zich af of het nog wel nodig was door te gaan met de informatie via Hilversum 3.

DI 14 JAN: De NOS heeft van het ministerie van Economische Zaken een landelijke licentie verkregen voor de uitzending van digitale radio middels DAB via de ether. Landelijke commerciële radiostations zijn niet blij met de 'gratis' licentie-uitgifte. De bouw en exploitatie van het zendernetwerk voor

de NOS zal Europees worden aanbesteed.

DI 14 JAN: De vorige voorzitter van Veronica, Willem van der Meer de Walcheren, heeft eind vorig jaar aan Radio 192 toegezegd 140.000 euro te betalen voor de maanden november en december. Het was zo goed als zeker dat Veronica Radio 192 zou overnemen, Veronica had daarom toegezegd de kosten van die maanden over te nemen. Maar eind december werd bekend dat de overname niet door ging. Het geldbedrag is beloofd in diverse vergaderingen tussen hem en de directeur van Radio 192 over een verregaande samenwerking tussen de twee stations. Radio 192 had hier wel oren naar wegens geldgebrek en het zich terugtrekken van de belangrijkste financier. Radio 192 denkt er nu over om een kort geding aan te spannen.

WO 15 JAN: Op de EO, in het programma 'Metterdaad' werd 22 jaar geleden een oproep gedaan aan alle Christelijke gebruikers van de '27 MC' om via de 11 meter band niet alleen de nodige verbindingen te draaien maar vooral de boodschap van God te verspreiden.

WO 15 JAN: Enigszins zeer verrassend is de zet van de NOB te noemen het gehele Mediapark voor 150 miljoen Euro te verkopen. Men heeft het overgedaan aan de vastgoedontwikkelaar TCN uit Nieuwegein. Op het park, 30 hectare groot, zijn zowel de publieke als commerciële stations actief.

Het beeld "De cameraman" van Hans Bayens staat sinds 1976 bij het Media Park © JvH

VR 17 JAN: Leuk om te lezen dat in 1981 Klaas Samplonius inviel bij 'Langs de Lijn', een programma dat hij later nog vele malen zou presenteren. Trouwens, de KRO vroeg om een deejay in een advertentie. Deze zou op Hilversum 3 moeten gaan presenteren en het Katholieke Geloof moeten aanhangen. Giel Beelen was al wel geboren maar kwam niet in aanmerking. Hij plaste nog in zijn broek.

ZO 19 JAN: Onze felicitaties gaan vandaag uit naar Frits Spits, dan wel Frits Rentmeester. Ooit deed hij mee aan een programma over jingles op de radio, bij KRO's Theo Stokking (1971). Vandaag is de zeer populaire Frits lid van de 'dubbele vijf' geworden, ofwel heeft hij de respectabele leeftijd van 55 gehaald. 'Mist is net radio, je hoort van alles maar je ziet geen barst', zie daar één van de vele mooie zinnen van Spits.

MA 20 JAN: In Den Haag werd in 1981 door staatssecretaris Neelie Smit-Kroes in 1981 de 10.000ste diploma uitgereikt aan T. van Geenen. Hij was daarmee officieel zendamateur (in die tijd vaak ten onrechte vergeleken met de 27 MC'ers, die slechts een beperkte licentie mochten kopen).

DI 21 JAN: Algemeen directeur van de NCRV, Harry Hemmink, is uit zijn functie gezet. Volgens mededelingen van het bestuur van de omroep is de reden een vertrouwensbreuk met hem inzake de kwestie Paul de Leeuw. Hij zou te weinig gecommuniceerd hebben met het bestuur. De voorzitter Kees Klop neemt voorlopig de functie van Hemmink waar.

WO 22 JAN: De drastische reorganisatieplannen van Radio Nederland Wereldomroep, die vorige week bekend werden en waarbij onder meer zestig arbeidsplaatsen dienen te verdwijnen, zijn in het verkeerde keelgat geschoten van de NVJ, de journalistenvakbond. Zo vind men het onjuist dat er gedwongen ontslagen vallen en is er niet voldoende onafhankelijkheid van de redactie gewaarborgd in de plannen van de directie van Radio Nederland.

WO 22 JAN: 22 Jaar geleden een prachtig verhaal in de Volkskrant over de door Hans Knot en Paul de Haan destijds geproduceerde documentaire over de zeezenders. Foto erbij met Hans in zijn studio aan de Parkweg in Groningen, vandaar de naam Park Radio Producties.

DO 23 JAN: Het verhaal dat de redactie van Studio Sport de media inbrengt inzake het vermoeden dat er slechts vier minuten tot nu toe beschikbaar was in het archief van het NAA inzake de Elfstedentocht van 1963 is onzin. Puur aandachttrekkerij om meer kijkers te trekken op de prachtige documentaire die men vandaag bracht. Men stelde recentelijk vier uur aan materiaal te hebben gevonden, waarvan men niet wist dat het bestond. Wel eind jaren tachtig was er al een special waarin zeker 10 minuten aan beelden zat.

VR 24 JAN: Tja, andermaal een foto van de studio aan de Parkweg in Groningen in 1981 en wel in het Nieuwsblad van het Noorden. Op de rug gezien is Paul de Haan herkenbaar. Het verhaal ging over het toenmalige succesvolle Radio Groningen. De foto's waren, afgezien van de personen, bijna

identiek. We zaten destijds wel in de rats of beide foto's niet zouden worden ontdekt door de RCD. Uiteindelijk werd Radio Groningen toch opgerold, maar niet aan de Parkweg.

Dennis King © Martin vd Ven

ZA 25 JAN: In 1981 waren het Ad Roland en Dennis King, die tezamen, vanaf het MIDEM in Cannes de Euro Parade presenteerden. Dennis zou het nog jaren volhouden in Duitsland en de kabouter in Nederland. Heden ten dage zijn ze beiden zeer succesvol, vooral in Duitsland.

ZO 26 JAN: We zitten nog steeds met de oude berichten in 1981 en lezen terug dat in het programma 'Tele Bingo' (wat een ramp om daar aan terug te denken) de opvolger van moppentapper Max Tailleur werd gezocht. De uiteindelijke winnaar zou van de TROS een prijs van 25.000 gulden krijgen, veel geld destijds.

DI 28 JAN: De VARA zendt in 1981 de gehele dag uit via de kabel in Den Haag. Ja je leest het goed 'de kabel'. We zijn er al jaren mee verwend, maar het was toen een unicum. Het hoofdthema was 'de behoefte aan echte lokale radio'. Vele piraten namen het programma destijds over. Lokale radio is er gekomen, hoewel veelal noodlijdend.

WO 29 JAN: Ze hebben zich er lekker ingewerkt, dachten we in 1981 over de voormalige deejays van Radio Caroline en Radio Unique. We hebben het dan over Erik de Zwart en Ruud Hendriks. Bij de VOO presenteert Erik 'Countdown' en is Ruud actief in de actualiteiten en maakt leuke reportages. En anno 2002 zijn ze financieel beiden binnen. Vandaag trouwens de 60ste verjaardag van Tony Blackburn, die ooit in 1965 zijn radioloopbaan bij Radio Caroline begon en nog steeds bij bepaalde groepen immens populair is.

Erik de Zwart en Ruud Hendriks aan boord van de Mi Amigo

DO 30 JAN: De Groningse piraat Radio Phoenix startte in 1981 een wekelijkse serie over de Rolling Stones. In het programma destijds veel uniek materiaal van de Britse groep. Wat er met het station en haar medewerkers is gebeurd, is ons niet bekend.

DO 30 JAN: Omrop Fryslân, de regionale omroep in Friesland, heeft honderden klachten gekregen over de slechte radio-ontvangst via de ether. Zij heeft samen met de belangenorganisatie van regionale omroepen, ROOS, een brandbrief gestuurd naar staatssecretaris Wijn van Economische Zaken. De slechte ontvangst van de radiotak is ontstaan toen Omrop Fryslân in december 2002 is overgegaan naar een andere frequentie in het kader van de landelijke herverdeling van het etherlandschap. Nozema is bezig met technisch onderzoek naar de oorzaak van de slechte ontvangst. Waarschijnlijk is het zendvermogen te laag om de gehele provincie te kunnen dekken.

VR 31 JAN: De netto bestedingen voor televisiereclame zijn in 2002 uitgekomen op 717 miljoen euro. De bestedingen zijn met 34 miljoen euro toegenomen, een groei van 5 %. In 2001 was de omzet 683 miljoen euro. In 2002 werd de sterkste groei gerealiseerd door de telefoniebedrijven, producenten van mobiele telefoons en de internet providers

VR 31 JAN: Henk Westbroek heeft een contract getekend bij RTV Utrecht. Het contract geldt voor een radioshow op Radio M Utrecht en tevens voor een pilotaflevering voor een serie op de Regio TV Utrecht. Voor de VARA presenteert Westbroek 'Denk aan Henk' hetgeen onverdroten zal doorgaan.

Lord Sutch in 1961

VR 31 JAN: Bij de BFBS was in het programma 'Nightflite' in 1981 David 'Lord' Sutch te gast. Niet alleen om over zijn muziekloopbaan te vertellen maar ook omtrent zijn belevenissen, in de jaren zestig, met zijn zeezender Radio Sutch.

MICHEL VAN HOOFF EN HANS KNOT
(met dank aan Ton van Draanen)

NIEUWS UIT BELGIË

Broadcast Partners beheren zenderpark 4FM en Q-Music

Het zenderpark van de twee commerciële landelijke radiostations in Vlaanderen, 4FM en Q-Music, wordt beheerd door de Nederlandse firma Broadcast Partners. 4FM sloot onlangs een contract met de Nederlanders. Met spoed rolt Broadcast Partners het nieuwe netwerk van 4FM uit. In één week tijd heeft de firma acht extra zenders voor 4FM geplaatst. Het uitbouwen van het zenderpark is één van de prioriteiten van Deficom, de nieuwe investeerder van 4FM. Van de 23 toegewezen FM-frequenties waren er tot heden amper 6 gebruikt. Die vertraging is te wijten aan onder meer geldgebrek. Het voorbije jaar haalde 4FM met de regelmaat van de klok het nieuws. Niet met een of ander spraakmakend programma, wel door de malafide handel en wandel van aandeelhouder Think Media en zijn topman Maurice Develder. Het vertrouwen in het radiostation raakte daardoor zowel bij de adverteerders als bij de Vlaamse politici zoek. Onder impuls van gedelegeerd bestuurder Jan Caerts is 4FM op zoek gegaan naar een nieuwe investeerder.De Brusselse investeringsmaatschappij Deficom is sinds december 2002 voor 51 procent eigenaar van het radiostation. Door het plaatsen van de nieuwe zenders is het luistercomfort van 4FM in vooral West-Vlaanderen en Limburg gestegen. Broadcast Partners werkt voor vijftien commerciële stations, waaronder de Nederlandse Yorin FM en Noordzee FM. Op verzoek van de Vlaamse regering heeft Broadcast Partners ook het Vlaams FM frequentieplan opgesteld.

Humo met eigen radiostation?

Dirk Van den Bossche (40), die per 1 februari jongstleden de nieuwe gedelegeerd bestuurder werd van de uitgeverij Sonama (Humo, Flair), kondigde recentelijk aan dat 'zijn' uitgeverij plannen heeft om een radiostation te starten in Nederland. Ook in Vlaanderen zal een gelijkaardig initiatief genomen worden. Hier in Vlaanderen heeft Sanoma plannen om deel te nemen aan de verdeling van de regionale licenties.

Nieuwe onderzoeksmethode

De Belgische media-exploitanten VAR, TNS Media en de VRT, hebben een 'nieuw, baanbrekend' instrument voor kijk- en luisteronderzoek gepresenteerd: de PPM alias de Personal People Meter. De PPM is een technologie van het Amerikaanse bedrijf Arbitron. De uitrusting bestaat uit een audiometer en een centrale. De audiometer is een toestelletje dat continu gedragen en bijgehouden wordt. Het ontvangt een onhoorbaar signaal, bij elk programma dat door de testpersoon gevolgd wordt. Het compacte toestel kan net zoals een gsm vastgehaakt worden aan een riem of andere accessoire. Het elektronisch meetsysteem registreert altijd en overal automatisch de ingevoerde radio- en televisiesignalen uit de omgeving van de respondent.

Werkelijk gedrag

In tegenstelling tot andere systemen benadert dit PPM-systeem de meting van het werkelijke gedrag. De audiometer leest de geregistreerde gegevens in, laadt de batterij van de audiometer op en wordt opgesteld in de slaapkamer. Daar kan de respondent voor het slapengaan de meter in plaatsen. 's Nachts worden alle data doorgestuurd naar de centrale, die op een modem bij de telefoon geïnstalleerd is. De informatie is op die manier continu beschikbaar. De technische details zijn op zich al interessant, maar de consequenties voor het kijk- en luisteronderzoek zijn zo mogelijk indrukwekkender. Met de PPM zijn de data rijker, sneller beschikbaar, meer continu van aard. Ter illustratie: terwijl de Audimetrie het kijk- en luistergedrag om het kwartier opvolgt, doet de PPM dat om de halve minuut. Het panel bestaat uit een representatieve steekproef van 450 Vlamingen tussen de 12 en 65 jaar. Onderzoek over de interferentie tussen de tv- en radioconsumptie is mogelijk. De VRT, VAR en TNS willen tegen 15 mei van start gaan met een volledig panel.

ETIENNE KERREMANS EN JEAN LUC BOSTYN

NIEUWS UIT ENGELAND

Terug naar originele naam

In de laatste jaren wordt er nogal wat van naam gewisseld binnen de Britse radio-industrie. Als de adverteerders uitblijven wordt het format enigszins aangepast, een fris nieuw jinglepakket gepakt, nieuwe tekstkaarten geschreven en daarmee denkt men dan soms nieuwe luisteraars te kunnen trekken. Zo was er in 1992 een station in Paisley dat begon onder de naam Q69. In de loop der jaren veranderde men nogal wat zaken, waaronder de naam in 96.3 QFM, en richtte men zich steeds meer op de inwoners van Glasgow als de doelgroep. Men is weer terug bij af. De eerste naam wordt weer gebruikt en bovendien richt men zich meer en meer op de inwoners van Paisley.

Radio voor weinig luisteraars
Recentelijk is door de Radio Authority een licentie vergeven aan Two Lochs Radio ofwel The Wester Ross Radio Ltd. Het is de lokale licentie voor Gairloch en Loch Ewe, in Ross-shire, dat in het westen van Schotland ligt. Opmerkelijk dat dit bericht op diverse sites was terug te vinden, zal je denken. Wel het station dat binnenkort actief zal worden, zal slechts door 2000 personen beluisterd kunnen worden en gemiddeld wonen er in het ontvangstgebied op elke vierkante mijl 2 personen. De onderneming die Two Lochs Radio gaat runnen is niet uit op winst en zal zich als een community station gaan opstellen.

Maar ook elders
Dearne FM is de licentie toegewezen voor de stad Barnsley in South Yorkshire. Dearne FM heeft daarmee de strijd beslecht met liefst zes andere ondernemingen die voor de licentie waren gegaan. Het station wil naast nieuws en actualiteiten een sterk format gaan brengen gericht op zowel volwassenen als de kinderen. Naast Barnsley zal het station ook in Penistone, Cudworth, Dodworth, Royston, Worsborough en Wombwell te ontvangen zijn. En het leuke is dat Dearne FM voorheen al drie keer een periode van 28 dagen is te beluisteren geweest als RSL station.

Samenwerking is gewenst
De BBC heeft contact gezocht met het Amerikaanse ABC met plannen voor een samenwerking op het gebied van gezamenlijke nieuwsservice en distributie via het ABC-netwerk. ABC, onderdeel van de Walt Disney Corp., praatte eerder met AOL Time Warner's CNN voor dezelfde gewenste samenwerking. Maar de gesprekken liepen stuk op operationele en structurele onderwerpen. Als de deal door was gegaan, dan had dat massale kostenreductie tot gevolg gehad. De BBC heeft zich de laatste jaren steeds meer op Noord-Amerika gericht en verzorgt nu bulletins voor 221 publieke omroepen in de VS.

Contract voor twee jaren
Eind januari is er alsnog een grote sponsor gevonden voor The Network Chart Show gepresenteerd door Neil Fox (foto). Het gaat om de warenhuisketen Woolworth, die 8 miljoen Pond heeft neergeteld voor een contract van twee jaar. In de show zijn nieuwe items, als de DVD top 5 en een overzicht van The Album CD chart ingevoerd. Naast geld zal er ook in de etalages van de winkels promotie worden gemaakt voor de wekelijkse show, die via bijna 100 radiostations binnen de ILR wordt uitgezonden. Uiteraard zit er in het programma wekelijks genoeg reclame voor Woolworth.

De grootste campagne
Sinds haar opening, op 1 april 1994, had Virgin Radio nog niet zoveel geld tegelijk uitgegeven voor een snelle en effectieve radioreclame. 'The no repeat 9 to 5' campaign en de nieuwe breakfast show dienden te worden gepromoot. Het ging om een korte campagne in televisieprogramma's, die zowel landelijk als regionaal werden gericht; reclame in bioscopen en op billboards. Kosten liefst 3 miljoen, hetgeen 1 Pond per gemiddelde weekluisteraar is.

REDACTIE RADIOMAGAZINE

NIEUWS UIT AMERIKA

Even goed verdienen
De Amerikaanse televisierechter Judge Judy gaat meer verdienen dan presentatrice Oprah Winfrey. De strenge vonnissen van de rechter leveren haar in de komende vier jaar 100 miljoen euro op. De 55-jarige Judge Judy trekt overdag de meeste Amerikaanse televisiekijkers en verslaat zelfs grote sterren als Ophrah Winfrey en Jerry Springer. Judy Sheindlin, in Nederland te zien op RLT5, staat bekend om haar snijdende uitspraken over veelal kleine, huiselijke conflicten. Haar nieuwe salaris is 160 keer hoger dan dat van een rechter in een Amerikaans gerechtshof.

De stekker eruit
Ongeveer 150 stations binnen het Clear Channel Radio Network hebben dit jaar al hun uitzendactiviteiten via het internet stil gezet. De economische situatie voor deze vorm van radio is dermate zwak dat de directie van betreffende stations de stream radio in heroverweging hebben genomen. Niet alle radiomarkten zijn in een dergelijke slechte financiële situatie, waardoor er nog genoeg sta-

tions via het web ook actief in radio zijn. Desondanks hebben verschillende programmadirecteuren van Clear Channel stations dus besloten om betere tijden af te wachten en zich 'tijdelijk' niet langer op het web hoorbaar te laten wezen.

Benoeming
Clear Channel Communications heeft Bill Michaels gepromoveerd tot operation manager in Toledo, waar hij alle stations voor de onderneming in de staat Ohio gaat managen. Hij was al werkzaam voor de onderneming als programmadirecteur voor WYKS in Toledo, een Top 40 station. De programmadirecteur voor het oldies station WODB in Columbus (ook Clear Channel Communications) is nu Cary Pall.

RENE BURCKSEN EN JAN HENDRIK KRUIDENIER

NIEUWS DE WERELD ROND

Veel afzeggingen
Als gevolg van de recessie zijn er veel inwoners van Israël die hun abonnementen op kabelnetwerken hebben opgezegd. Een gemiddeld kabelabonnement kost 32 Euro per maand. De mensen doen het maar weer met hun gewone ontvanger en de reguliere staatsnetten, waarvan er twee zijn te ontvangen. Het derde, commerciële landelijke net kan alleen via kabel worden ontvangen. In plaats van op de ontstane situatie te reageren en de prijzen te verlagen, hebben de kabelondernemers besloten de tarieven te verhogen.

FM radio zonder licentiegelden
De regering in India is recentelijk gekomen met de mededeling dat men van plan is FM-stations toe te staan die op zeer laag vermogen actief kunnen worden, waarbij tevens het voordeel wordt genoemd dat de regering voor deze stations geen licentiegelden zal vragen. Het gaat daarbij om radiostations die de woongemeenschappen moeten bedienen met programma's. Reikwijdte van de stations zou in de toekomst niet meer dan 5 kilometer mogen zijn. Al sinds het midden van de jaren negentig is er een campagne opgezet om de regering van deze vorm van radio te kunnen overtuigen. Mocht het voorstel een definitieve vorm krijgen dan is er de verwachting dat dergelijke stations allereerst op universiteitscomplexen worden gestart.

Belemmeringen
De NGO, die er al tijden naar streeft community radio op te starten in India, vreest dat de regering toch zal beslissen dat dergelijke stations alleen door onderwijskundige organisaties mogen worden opgezet, zodat de regering alsnog een vinger in de pap kan blijven houden. Ook vreest men dat dergelijke stations alleen amusement en informatie mogen brengen en zeker zich niet mogen laten financieren door het voeren van reclame in de programma's. Dit zou dan betekenen dat het merendeel van de op te starten radiostations slechts een kleine levensduur zou krijgen gezien het uitblijven van de broodnodige financiën. Deskundigen denken dat er in India ongeveer ruimte is voor 5000 van dergelijke laagvermogen radiostations.

Toestemming
NRJ, de van oorsprong Franse organisaties met radiostations in diverse Europese landen, heeft toestemming gekregen om 50% aandelen over te kopen van de in Zürich gevestigde mediaonderneming Goldbach. Beide partijen denken in de toekomst van een station als Hitradio Z in Zürich een groot succes te maken. Er zijn al meer dan 270 stations in Europa die via NRJ actief in radio zijn.

Licentie tot 2009
GWR heeft bekend gemaakt dat de Hongaarse autoriteiten een verlening tot november in het jaar 2009 hebben toegewezen aan de Britse onderneming voor het verder mogen runnen van Danubius Radio. Men verwacht met de verlening van de licentie miljoenen te kunnen binnen halen. Danubius Radio is één van de landelijke commerciële radiostations in Hongarije en is marktleider met een wekelijks bereik van vier miljoen luisteraars.

Gelden uit Engeland
De Britse overheid heeft aan vijf radiostations in Bosnië en Herzogovina toezeggingen gedaan voor donaties gezien hun prestaties op programmatisch gebied. Het gaat om Radio Coradze, Radio Sion, Radio Ozvit, Radio Brcko en Radio Capijne. De toewijzing komt voor uit een wedstrijd uitgeschreven door de Britse ambassade waarbij alle stations in het land hun beste programma's konden insturen.

BFM nog maar eens gered
Het Franse radiostation BFM, met de letter 'B' voor 'Business', is opnieuw over geschakeld op de basisformule. Geen, of toch minder algemene berichtgeving, maar volop economisch en financieel nieuws. Het station, nu een dochter van Nextradio (bekender als RMC oftewel Radio Monte Carlo), gaat verder met 45 personeelsleden tegenover 120 mensen die tot voor kort in dienst waren.

Om het kwartier brengt de nieuwe BFM een bericht vanaf de beursvloer. En verder durft het ook de Franse taalgeplogenheden te negeren. Wat denken van de nieuwe rubriek: ‘Good morning business’. En van de dagelijkse kroniek: ‘Langue de P’, waarbij P dan niet verwijst naar een bepaalde vrouwelijke beroepsgroep maar naar Politiek.

JELLE KNOT

NIEUWS UIT HET CARIBISCHE GEBIED

Radio Dolfijn FM moeizaam in de lucht

Het Nederlandstalige radiostation Dolfijn FM voor Curaçao, Bonaire, St. Maarten, Saba en St. Eustatius, heeft begin november van het afgelopen jaar dan toch een zendvergunning gekregen. Prompt ging nog diezelfde dag om vijf uur ‘s middags de stekker erin en werd begonnen met de uitzending. Ondanks de magere tijden voor de radiostations, die op de Antillen voor de inkomsten afhankelijk zijn van de adverteerders, is eigenaar

Willem Dekker (foto) vol vertrouwen. Hij heeft nog andere geldbronnen, zegt hij, maar wil zich daarover verder niet uitlaten. Algemeen bekend is wel dat zakenman Rinus Dekker (geen familie) zes ton aan Antilliaanse guldens in Dolfijn FM investeerde. De naam Radio Dolfijn verwijst zowel naar het Caribisch gebied, waar dolfijnen veel voorkomen, als naar de Nederlandstalige zeezender van weleer.

Lang verleden

Willem Dekker heeft een lang verleden in de Antilliaanse radiowereld. Hij werkte bij onder andere bij Radio Hoyer en Radio Paradise. Verder was hij enige tijd correspondent voor de toenmalige publieke omroep Veronica. De laatste jaren was Dekker vooral actief als organisator van Nederlandse cabaretvoorstellingen en concerten. Kenmerkend voor Radio Dolfijn is vooral dat het op alle eilanden van de Antillen uitzendt. Bij de aanvraag van de vergunning om op alle vijf de eilanden uit te mogen zenden, werd de voorwaarde gesteld om die tegelijk te beginnen. Overeengekomen werd een hoofdzender op Curaçao en een steunzender op Saba voor de Bovenwindse eilanden te plaatsen. Er zouden zelfs plannen zijn om ook op Aruba te starten. Bijna alle programma’s hebben een dubbelpresentatie. Daarnaast is er veel non-stop muziek. Er werken twaalf mensen bij Dolfijn FM, waaronder één fulltime journaliste.

Voor problemen

Dekker heeft heel wat problemen moeten overwinnen voor de eerste uitzending een feit was. Het was de bedoeling van het station om al in mei 2002 te starten met de uitzendingen, maar de zendmachtiging kwam maar niet van de grond. Dekker vroeg de vergunning aan in december 2001. Hij spande een kort geding aan toen hij na negen maanden nog geen antwoord had ontvangen. Dit was volgens zijn advocaat een fictieve weigering. Dekker wierf in februari 2002 al medewerkers die per 1 mei in dienst kwamen. De overige voorwaarden waren een vestigingsvergunning voor Curaçao en Saba en een bewijs van goed gedrag. Helaas voor Radio Dolfijn werd de eis van Dekker afgewezen wegens het ontbreken van een gedegen ondernemingsplan. De frequentie van Dolfijn FM is op Curaçao 97.3 FM en op de overige eilanden 97.5 FM.

Storing

Die frequentie was ook een probleem, dat moest worden overwonnen. Concurrent Easy FM protesteerde namelijk enkele maanden voor de opening van Radio Dolfijn, omdat het signaal van het station tijdens testen zou hebben gestoord. Bureau Telecommunicatie sprak dat tegen, maar Easy-directeur Carty liet een plaatselijke journalist op zijn autoradio horen dat er een harde ruis hoorbaar was in de buurt van de zendmast van Dolfijn. Telecommunicatie zei geen klachten van de luisteraars en stations te hebben ontvangen. Volgens Carty hebben stations wel degelijk hun klachten geuit. Maar de brieven waarin deze stonden werden meestal niet beantwoord. Luisteraars geven volgens hem de schuld aan het radiostation en klagen dus niet bij Telecommunicatie. Het eind van het liedje was dat Dolfijn de storing zelf opspoorde bij een religieus station in Coro, een vlakbij Curaçao gelegen deel van Venezuela.

TROS Paradise: radiostation aan zee
Radio Paradise zat sinds de oprichting op 1 december 1988 in het World Trade Center op Curaçao. Nu staat dat gebouw vlakbij zee, maar de golven waren vanuit de studio niet te zien. Sinds 1 december 2002 zit het station in een geheel gerenoveerd voormalig politiebureau in het Riffort. Dat fort staat op de hoek van de haveningang van Willemstad (foto). TROS Paradise, zoals het station tegenwoordig heet, gaat kantoor houden en uitzenden vanaf de eerste verdieping, van waaruit je het idee hebt zo'n beetje boven het water te zweven. Soms ook vanaf de begane grond, vanuit het nieuwscafé. De veelzijdige oprichter, Jacques Visser, liet zich onder meer inspireren door Radio Rijnmond, dat ook uitzendt vanuit een café. De Nederlandse omroep TROS nam in juli vorig jaar een minderheidsbelang in het naar verhouding nietige Paradise. Uit die samenwerking gaan allerlei leuke dingen voortvloeien, belooft Visser, die wel een meerderheidsbelang hield. De TROS organiseert voor haar half miljoen leden reizen. De TROS-Nederlanders willen ook TROS-Curaçao bekijken, is de gedachte. Visser ziet ook andersom mogelijkheden. Momenteel zendt Paradise de twee TROS-muziekprogramma's 'Music for the Millions' en 'Session' uit. Die uitwisseling van programma's moet zich verder uitbreiden, ook tot het personeel. Verder zou de website van Paradise moeten worden opgenomen in die van de TROS.

Radiostations voelen zich moreel verantwoordelijk
Ook op de Antillen is de discussie over normen en waarden al enige tijd aan de gang. Een parlementslid stelde onlangs voor een Meldpunt Onzedelijke Uitzendingen op te richten. In een brief aan de minister constateerde de parlementariër dat er behoefte is aan een dergelijk meldpunt, omdat er vanuit de gemeenschap steeds vaker klachten komen over onzedelijke uitspraken tijdens radio- en televisieuitzendingen. 'Zeker in deze tijd waarin alles gedaan wordt om het normverval tegen te gaan en vanuit verschillende sectoren wordt gepleit voor morele herbewapening van onze jeugd, is het noodzakelijk om toezicht te houden op de naleving van de bepalingen zoals vastgelegd in de uitzendvergunningen. De programma's mogen niet strijdig zijn met het algemeen belang, de veiligheid, openbare orde en de goede zeden', aldus het voorstel. Bij het meldpunt zou het publiek telefonisch melding kunnen maken van onzedelijke zaken die zijn uitgezonden op radio of televisie. Een aanzienlijk aantal radiostations op Curaçao bleek het eens te zijn met het plan, zo bleek uit een rondvraag van de krant Amigoe. Toch vinden ze, dat ze zelf ook al goed controleren wat wel en niet door de beugel kan.

Zeer scherp
Zo hebben de radiostations Curom, Radio Exito en Radio Direct elk een beleid, gebaseerd op de normen en waarden van de Curaçaose samenleving. Bij de twee stations van Curom wordt het beleid zeer scherp in acht genomen. Door middel van een log-in systeem kan er constant gecontroleerd worden of het personeel zich hieraan houdt. Ook is deze omroep één van de weinige die een vertrager bezit, waarmee bepaalde uitspaken door publiek of omroeper met een druk op de knop weggelaten kunnen worden. Bij Radio Exito gaat de controle via verschillende mensen van de omroep zelf, maar voornamelijk via het publiek. Als de overheid of het publiek vindt dat iets dat wordt uitgezonden niet kan, moet dit gelijk aangepast worden. Beide stations zijn onder voorwaarden voor een meldpunt. Radio Direct vindt een meldpunt wel erg ver gezocht. De directeur vraagt zich af waar de grens ligt van wat wel en niet kan. Radio Direct heeft ook een beleid met de normen en waarden van de Curaçaose samenleving en omroepers die zich er niet aan houden worden meteen ontslagen.

Beslag bij man achter mislukt Radio 538
De Eilandsontvanger (de belasting) op Curaçao heeft beslag laten leggen op drie auto's van Eli Pichel, de ondernemer die door een groot aantal mensen wordt gezocht om zijn schulden te voldoen. Op het eerste gezicht lijkt dit weinig interessant nieuws. 'Belastingadviseur' Pichel heeft een groot aantal van de naamloze vennootschappen waarmee hij de aankopen deed, diensten bestelde of anderszins als bestuurder optrad, intussen laten uitschrijven bij de Kamer van Koophandel. Onder de bedrijven van Pichel behoorde ook Radio 538, dat per 13 juni 2002 is gestopt. Een officiële opheffing betreft het echter niet, want dan had met de schuldeisers moeten worden afgerekend en dat is niet gebeurd. Radio 538 zou ooit op Curaçao als zusterstation van de Nederlandse naamgenoot gaan uitzenden. De vergunning was er, maar tot uitzendingen is het nooit gekomen.

GIJS VAN DEN HEUVEL

50 JAAR TELEVISIE IN DUITSLAND

Juist tegen het einde van het jaar 2002 werd er op de diverse publieke televisiestations aandacht besteed aan het gegeven dat 50 jaar geleden de eerste officiële televisie-uitzendingen in Duitsland, om precies te zijn in het toenmalige West Duitsland, plaats vonden. Op 27 november 1950 begon een testprogramma die driemaal per week werd uitgezonden. Maar deze testen zouden later niet meetellen als het ging om de historische startdatum van het begin van de Duitse televisiegeschiedenis. Cijfers geven aan dat in het jaar 1952 er officieel 1500 geregistreerde gezinnen waren die de televisie hadden opgesteld als nieuw middelpunt binnen hun huishouden, waardoor het een nieuw begin was voor de invulling van de avonden. Anno 2003 zijn er meer dan 30 miljoen geregistreerde gezinnen, waar één of meerdere toestellen staan opgesteld.

In werkelijkheid waren er in 1952 al 4000 toestellen verkocht, cijfers die door de industrie bekend waren gemaakt. In de voormalige DDR ging op 21 december 1952 voor het eerst de officiële testuitzending van start en het zou nog enige tijd duren alvorens regulier programma's zouden worden uitgestraald van de DFF (Deutsche Fernsehn Funk). Bij de West Duitse buren was het op de 25ste december 2002 een andere gedenkwaardige dag. Via een later weloverbekende 'gongslag' werd er een begin gemaakt met de officiële uitzendingen van de NWDR, een gezamenlijk programma van de NDR en de WDR. De Duitse geschiedenis van de televisie, hoewel er veel eerder werd geëxperimenteerd en de Tweede Wereld Oorlog een eerdere verdere ontwikkeling in de weg had gestaan, maakte op die dag officieel een aanvang. De gongslag keerde de volgende dag terug bij de aanvang van de allereerste 'Die Tageschau' ofwel het nieuws via woord, beeld en geluid. In de voormalige DDR kwam in het jaar 1955 een einde aan de experimentele uitzendingen van de DFF, de toenmalige Oost Duitse Staatsomroep.

Uiteraard is het algemeen bekend dat de grondbeginselen van de Duitse televisie bij Paul Nipkow lagen, die via een draaiende schijf beelden overbracht. Hij begon daarmee al in 1883 te experimenteren en vroeg op 15 januari 1885 er officieel patent op aan. Maar de uitvinding was nog niet dermate goed dat een apparaat als 'geschikt' kon worden gevonden en dus werd een patent op de uitvinding geweigerd. Eind jaren twintig van de vorige eeuw begon de Reichs Post in Duitsland

10-Euromunt met als thema 50 jaar TV in Duitsland

toch te experimenteren en kon in 1929 in de geschiedenisboeken geschreven worden dat de allereerste draadloze beeldtransmissie, volgens de ideeën van Nipkow, een feit was.

Tijdens de 8ste grote Deutschen Funkaustellung, die van 21 tot en met 30 augustus 1931 werd gehouden in Berlijn, toonde de firma Radio A.G.D.S. Loewe een televisietoestel. Via de zogenaamde 'Braunschen Röhre' werden er 20 beelden per seconde overgebracht. Deze beelden waren scherper en helderder dan die voorheen bij gebruik van de 'Nipkowschijf' werden overgebracht. Deze methode wordt heden ten dage in principe nog steeds gehanteerd bij de productie van televisieapparaten. Op 22 maart 1935 werd de eerste officiële programmering in de wereld, in Duitsland, een feit. Vreemd genoeg werd die datum nergens in de media in Duitsland, eind 2002, meegenomen in de geschiedschrijving over 50 jaar televisie in Duitsland. In 1935 werd namelijk al gesproken over de officiële opening door de toenmalige directeur van de Rijkszender, Eugen Hahamovsky van de Televisie Programma Dienst. Trots meldde men dat het de eerste officiële organisatie ter wereld was met regelmatige programma's. Tijdens de Olympische Spelen volgden, volgens de overlevering, meer dan 150.000 toeschouwers gedeeltelijke verslaggeving van de Olympische Spelen te Berlijn. Een ontvangtoestel kostte op dat moment 1800 Reichsmark

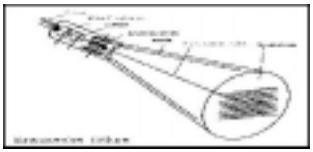

Na de oorlog werden ook in Oost Duitsland op kleine schaal de experimenten met de mogelijkheid tot overbrenging van beeld en geluid op afstand weer opgestart. Op 21 december 1952 ging trouwens het programma van de Fernsehn Sender Berlin in de ether in Berlin-Adlershof. Maar ook deze uitzending ging niet als officiële startdatum de geschiedenis in. Immers geen enkele inwoner van Berlijn kon thuis naar het programma kijken. De televisieontvangers stonden slechts opgesteld in de kantoren van de politieke leiders. Derhalve wordt 3 januari 1956, destijds de 80ste verjaardag van de President van de DDR, Wilhelm Pieck, in sommige geschiedenisboeken aangegeven als de officiële startdatum van de televisie in de voormalige DDR. Maar toch ging er nog het één en ander aan vooraf.

In 1953 kon men van enig succes melding maken door te stellen dat er spoedig op langere afstand zou worden getest. In januari 1954 lukte het om op de uitkijktoren op de Cyriaburg in het Oost Duitse Erfurt signalen te ontvangen die werden uitgezonden via de televisiezender in Leipzig. Een afstand van minimaal 100 kilometer was daarmee overschreden. Wel schreven de kranten destijds over wisselende ontvangst, maar de eerste naoorlogse twijfels over de eventuele successen van televisietransmissie in de DDR konden naar het verleden worden geplaatst. Spoedig konden er verwachtingen worden gedaan toen de regering gelden had toegezegd voor het mogen bouwen van televisietorens zodat het signaal trapsgewijs in geheel de DDR kon worden uitgezonden via de te bouwen torens.

Maar we gaan even terug naar West Duitsland. Om het runnen van het televisiebedrijf te kunnen financieren werd er vanaf 1953 een omroepbijdrage ingevoerd waarbij men een jaarlijks bedrag van 5 Mark aan de staat diende te betalen. Vanaf het jaar 1954 was er sprake van de eerste regionaal gerichte programma's. Wel diende men in die tijd nog vooraf te beslissen of er die avond regionaal dan wel landelijk gekeken zou worden. Wilde men omschakelen tijdens de avond dan kwam de nog slechte techniek om de hoek kijken. Omschakelen met een wachtperiode van minimaal 20 minuten was een feit.

De Duitse post gaf een herdenkingszegel uit

De aankoopprijs van een televisie lag in 1955 rond de 1200 gulden, voor een gemiddeld gezin toch al snel een loon van drie maanden. Het beeldscherm van de aangekochte exemplaren was in die dagen niet groter dan 20 bij 22 centimeter doorsnee en dan hebben we het over de toestellen die in het voormalige West Duitsland te koop waren. In Oost Duitsland was er een ander toestel te koop, uiteraard onder staatstoezicht gemaakt. Het ging daarbij om de S.A.G. Sachsen Werk in Radeborg geproduceerde toestel 'Leningrad T2' (foto voorpagina). De naam geeft het al aan, een in licentie gebouwd toestel, dat zijn oorsprong in de voormalige Sovjet Unie had.

In 1957 werd er een tweede televisietoestel op de markt gebracht in Oost Duitsland. Het ging daarbij om de Stassfurt Fernseher, die door de staat in groot productie werd uitgebracht. Een dergelijk toestel kostte in 1957 rond de 1500 Mark en was dus zeker nog lang niet voor elk huisgezin een gebruiksmiddel te noemen. Ondanks de hoge prijs bleef het aantal geregistreerde televisietoestellen echter stijgen.

Het doel van de televisie in het voormalige West Duitsland was in eerste instantie dat van kennisoverdracht in plaats van amusement. Voor deze laatste vorm van televisie, het amusement, werd in de beginperiode weinig ruimte vrijgemaakt. Al vrij snel had men door dat deze keuze een foute was, gezien de kijker de interesse in het kijken al vrij snel verloor. Mede vanwege klachten vanuit de industrie dat er steeds minder toestellen werden verkocht moest de programmaleiding wel besluiten om over te gaan tot meer amuserende programma's.

In 1957 werd een Quizz programma ingevoerd dat onder de noemer 'Was bin Ich' de deelnemers deed raden welk beroep er werd uitgeoefend. Dat jaar werd er trouwens al vijf uren per avond uitgezonden in West Duitsland.

In West Duitsland dacht men ook al aan andere zaken en was er een jaar eerder, in 1956, al de gelegenheid de allereerste commercial te zien op de televisie. Dit gebeurde via de publieke omroep, waar de financiering van de programma's stapsgewijs werd ingevoerd. In het jaar 1956 waren het Liski Konstadtk en Beppo Brem die het beeldscherm als eerste commercieel vulden om via de BF, de Bayerische Rundfunk, de kijkers het voordeel van het gebruik van het wasmiddel Persil te mogen aanprijzen. Over de eerste reclamespots, die er werden uitgezonden, kan verder worden gemeld dat de duur van een reclameblok rond de 6 minuten lag en dat de duur van de individuele spots tot maximaal twee minuten opliep, waarbij veel drama in de verhaallijn werd neergezet.
In 1962 kon de kijker in West Duitsland via de kanalen van de ARD voor het eerst een live uitzending zien. Uiteraard via de overbekende nieuwssatelliet 'Telstar'. Een jaar later werd de invoering van het tweede net, de ZDF, een feit.

Ook in de geschiedenis van de Oost Duitse Televisie zijn toch wel opmerkelijke hoogte- en dieptepunten te melden. Zo werd in maart 1960 het programma 'Der Schwarze Kanal' geïntroduceerd. Een zeer omstreden politiek programma van Karl Eduard von Schnitzler. Bijna 30 jaar, tot de omwenteling in 1989, heeft de DDR Fernsehen dit programma uitgezonden. Liefst van het totale aantal van 1519 uitzendingen zijn de teksten op papier bewaard gebleven (meer dan 62.000 pagina's) en digitaal ondergebracht in het Deutsche Rundfunk Archiv in Potsdam-Babelsberg. Van ruim 400 uitzendingen is het geluid dan wel beeld en geluid bewaard gebleven. De in de volksmond 'Sudel-Ede' genoemde Von Schnitzler, toonde zich duidelijk in zijn programma's een grote steun voor het bewind in het land. Karl Eduard was officieel een van adel afkomstige West Duitser, die naar Oost Duitsland was verhuisd en als anti-imperialist en communist

omschreven dient te worden. Op 21 maart 1960 vond de uitzending van het eerste programma van 'Der Schwarze Kanal' plaats. Vooral werd er getoond hoe slecht de West Duitse 'wereld' wel niet in elkaar zat, daarbij gebruik makende van beelden, die door de ARD en ZDF in hun nieuwsrubrieken waren uitgezonden. Via de beelden probeerde hij de West Duitse propaganda te ondermijnen en op een indirecte manier duidelijk te maken hoe goed het men in Oost Duitsland wel niet had. Mensen verbonden aan de partij in Oost Duitsland en in overheidsdienst werkzaam, waren wel genoodzaakt naar het programma te kijken daar er tijdens partijbijeenkomsten en op de werkplek over de inhoud van het programma telkens weer werd gediscussieerd en er wel over mee moest kunnen worden gepraat. Gerhard Löwenthal was zijn West Duitse tegenhanger, die wekelijks in het 'Das ZDF-Magazin' tegenstrijdige berichtgeving bracht, dan wel westerse propaganda verkondigde. Uiteraard in de eerste twee decennia van dit programma werd alles in zwart wit techniek uitgezonden.

In 1960 werd in Oost Duitsland het gegeven gevierd dat de 1 miljoenste kijker was aangemeld. De toenmalige 'Ostfernsehen' was meer een massabeïnvloeder en spreekorgaan van de Communistische Partij. Toch was het programma-aanbod divers te noemen. Naast televisie- en bioscoopfilms was er volop ruimte voor informatieve en amusementsprogramma's. Bovenaan de populariteit stonden echter de vele verslaggevingen van de diverse sportprogramma's en het immens populaire kinderprogramma 'Sandmänchen'.

Op 31 maart 1963 werd door de ARD haar tweede programma opgestart, terwijl de ZDF de 1ste april 1964 hiervoor had uitgekozen. De ARD had er inmiddels wel voor gekozen het amusementsgehalte te verhogen, mede vanwege de concurrentie met de ZDF.
De introductie van kleurentelevisie vond in West Duitsland in 1967 geïntroduceerd. Het eerste programma in deze vorm werd door de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Willy Brand in Berlijn geactiveerd tijdens de Berliner Funkschau. Twee jaar later was de introductie van de kleurentransmissie in het voormalige Oost Duitsland.

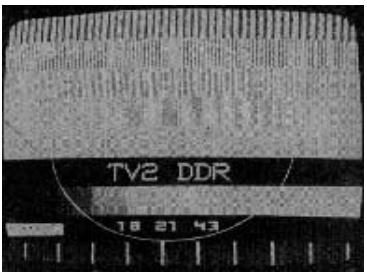

In de DDR liet de invoering van een tweede televisienet op zich wachten tot het jaar 1969, net op tijd om als alle andere televisiekijkers op de wereld er 'live' bij te zijn tijdens de vertoning van de beelden van de eerste mens op de maan. Uiteraard was men ook in de DDR genoodzaakt, indien men de landing wenste te zien, daarvoor in de nachtelijke uren naar de televisie te kijken. Hetzelfde jaar 1969 staat voor de invoering van de kleurentransmissie in het voormalige Oost Duistland. Deze vond plaats op 3 oktober 1969 waarbij men had gekozen voor de in Frankrijk ontwikkelde SECAM techniek. Het besluit van de regering te kiezen voor dit systeem had tot gevolg dat de Oost Duitse inwoners, die in kleur wilden kijken, verplicht werden over te gaan tot de aanschaf van een Color 20 televisie, destijds de eerste kleurentelevisie die volledig getransistoriseerd was. Deze toestellen waren verschrikkelijk duur, het kostte liefst 6300 Mark, en derhalve kwam de invoering slechts stapsgewijs op gang. Ook diende zich een enorme zwarthandel in PAL decoders in de DDR aan, daar men ook graag de kleurenuitzendingen van de West Duitse televisie wenste te zien.

Pas tegen het einde van de jaren zeventig van de vorige eeuw zouden er in Oost Duitsland toestellen op de markt komen die zowel voor SECAM als PAL ontvangst geschikt waren. Ook dient vermeld te worden dat vele bewoners van de DDR ook stiekem naar de West-Duitse televisie keken. Binnen gezinnen waar personen werkzaam waren bij de overheid en binnen het leger was het 'kijken naar de west' echter helemaal verleden tijd en kon, bij het eventueel betrappen van het illegaal naar het westen kijken, dit tot enorme problemen leiden

En daarmee was de weg definitief bereid voor de televisie als een massaproduct. Het in gebruik nemen van de afstandsbediening nam in de eind van de jaren zeventig van de vorige eeuw haar entree, terwijl toen ook de eerste experimenten met Videotext, de voorganger van Tele Text, werden uitgevoerd. In 1979 werden de plannen bekend gemaakt voor het opstarten van grote kabelexperimenten die voor de verspreiding van veel meer signalen moesten zorgdragen dan de ontvangst van de signalen via de ouderwetse televisieantenne. Daarmee was ook een begin gemaakt met het

laten verdwijnen van de enorme antennewouden op de daken in Duitsland.

Op 1 januari 1984 was het eerste volwassen kabelproject een feit in Lüdwigshavn. Een jaar later, in 1985, was het eerst niet publieke – en dus commerciële – televisiestation een feit. RTL Plus zag toen het levenslicht. In 1986 zou het tweede station, SAT 1, volgen. De betaaltelevisie zou in 1986 volgen met als eerste stad Hannover, terwijl in 1991 deze vorm van televisie ook haar intrede zou doen in de bondsstaten van het voormalige Oost Duitsland.

Nadat de muur tussen Oost en West Duitland in het najaar van 1989 was gevallen werd het vanaf 15 december 1990 mogelijk dat de voormalige Oost Duitsers het programma van het eerste West-Duitse televisie net via samenwerkingsverband ook deels via hun eigen televisiestation konden zien. Omgekeerd gebeurde dit echter ook.

Dan was er natuurlijk in de jaren negentig binnen de televisie-industrie ook de stap naar de digitalisering en zal het niet lang meer duren voordat overal in Duitsland de transmissie van digitale signalen de analoge overzet zal hebben vervangen.

Zeer opmerkelijk was dat Rudi Carell enkele dagen voor het 50-jarig bestaan van de televisie in Duitsland werd gevierd, afscheid nam van zijn altijd trouwe televisiepubliek. De 67-jarige Carell deed zijn eerste stappen binnen de Nederlandse televisie wereld in 1957 om, na zijn succesvolle show met Ester Ofarim, die een Zilveren Roos won in Montreux in 1963, over te stappen naar de Duitse televisie.

Vervolgens was hij daar bijna veertig jaar zeer succesvol als presentator, quiz master, producer, regisseur en veel gevraagde gast in praatprogramma's. Met zijn vertrek, vlak voor het 50-jarig bestaan, heeft Carell zich bij voorbaat tot een legende gemaakt. Een andere bijkomstigheid is dat op de dag van het 50-jarig jubileum bekend werd dat één van de belangrijkste fabrikanten van televisies in Duitsland, met haar productie is gestopt. Grundig sloot op 1 januari 2003 haar fabriek in Wenen, nadat eerder de toegangspoort tot de fabriek in Nürnberg was gesloten.

Heden ten dage is het geschatte aantal televisietoestellen in geheel Duitsland zo'n 55 miljoen en de levensduur gemiddeld tien jaar. Dit levert een gemiddelde verkoop van zo'n 5.5 miljoen exemplaren per jaar op in ons buurland.

HANS KNOT

-advertentie-

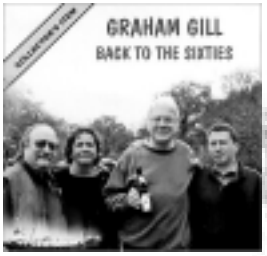

Graham Gill back to the sixties

Graham Gill, ex-Radio 390, Radio London, Swinging Radio England, Britain Radio, RNI en Radio Caroline, biedt uit zijn eigen archief een exclusieve cd aan met daarop twee unieke opnamen. Allereerst zijn Oudejaarsavondprogramma op Radio Caroline 2002, gevolgd door een Top 40-programma op studiokwaliteit uit 1982 op een verrassend station.

De CD kost voor Nederlanders en Belgen 10 Euro, inclusief verzendkosten. Voor bestellingen uit andere landen is de prijs 10 Pond inclusief verzendkosten.

Stuur de bestellingen naar: Graham Gill, Boerhaveplein 89, 1091 DS Amsterdam

RECENSIE

SENDER & FREQUENZEN 2003

In het dagelijkse leven zijn er ieder jaar wel weer dingen waar men zich heerlijk op kan verheugen. Zo is het ook binnen de wereld van de radiohobby, waarbij voor velen het een plezier is om vreemde, dan wel niet vaak gehoorde, stations te ontdekken via de radioontvanger, daarbij vaak afgesteld op de korte golfbanden. Bij dit luisteren horen handboeken, die jaarlijks in bijgewerkte versies verschijnen. Twee zijn er die zeer geliefd zijn, waarbij Hans Knot zijn voorkeur telkens weer uitgaat naar de Duitstalige bijbel. De 20ste editie van SENDER & FREQUENZEN is recentelijk uitgekomen en hij nam het boek even door.

Wel, "even" is lichtelijk geschreven. De nieuwste uitgave, een jubileumeditie, is liefst 576 pagina's dik geworden en biedt andermaal een schat aan informatie voor de gedegen radioluisteraar. Sender und

Frequenzen kwam dit jaar voor de 20ste keer uit en brengt een overzicht van alle belangrijke stations ter wereld, verdeeld per land waarbij vele informatie wordt gegeven omtrent deze stations. Het gaat daarbij niet alleen om de stations die via de korte golf banden maar zeker ook die via de middengolf en lange golf actief zijn. De lijst heeft bijna het aantal van 200 landen bereikt, waarbij alle belangrijke info rond de stations, de te gebruiken frequenties, uitzendtijden van programma's in de Duitse, Engelse en Franse taal worden vermeld.

Maar ook helpt men de DX'er, de luisteraar die op afstand zoveel mogelijk stations wil ontvangen, door adres informatie van de betrokken stations te geven. Immers kan het soms uren duren alvorens een adres in een uitzending wordt gegeven. Wil men de ontvangst bericht sturen naar een dergelijk station dan dient men dus het adres gemakkelijk voorhanden te hebben. En ik kan je melden dat de meest vreemde landen voorkomen in de lijst. Om een paar voorbeelden te noemen: Diego Garcia, Kiribati, Mayotte, Palau en Vanuatu. Landen waar ik nog nooit van gehoord had, laat staan ooit een signaal van een radiostation vandaan heb horen komen. Erg handig daarbij is dat men ook een groot aantal kaarten van de diverse werelddelen heeft toegevoegd, waardoor een onbekend land vrij snel kan worden getraceerd. Ook info rond eventuele internetactiviteiten van de stations is in het goed geïllustreerde boekwerk opgenomen.

Het door Michael Schmitz en Wolf Siebel samengestelde boek kwam mede door hulp van een uitgebreide redactie tot stand. In 1982 begonnen de ontwikkeling van het idee om met een jaarlijks boek te komen waarin tal van info rond stations. In november 1983 werd het idee verwezenlijkt in de publicatie van de eerste editie, waarbij het afwachten was waartoe de uitgave van SENDER & FREQUENZEN zou leiden. Wel, direct succes bleek gegarandeerd mede doordat men niet alleen de kortegolfluisteraar met de uitgave een plezier deed maar ook de andere radiohobbyisten. En het moet gezegd worden, vanaf de tweede editie werd er al naar gestreefd om nog beter, met meer technische gegevens, uitgebreider en professioneler te worden; iets waarin de samenstellers telkens weer zijn geslaagd.

En natuurlijk is de enorme technische ontwikkeling binnen de radio-industrie niet aan de samenstellers voorbij gegaan. Radiostations, die decennia lang actief waren via de kortegolf en daarna stopten met deze vorm van transmissie, zijn nu via internet te beluisteren. Voor de gemiddelde DX'er niet zo interessant gezien het vinden van een radiostation nu veel te gemakkelijk gaat. Weer andere hobbyisten vinden het luisteren via het internet een groot voordeel. Er is in ons land een aantal liefhebbers van Amerikaanse radio, die in de tweede helft van de vorige eeuw menig nachtrust oversloegen om vooral, tijdens goede condities, toch maar enkele minuten een signaal van een Amerikaans middengolfstation op de ontvanger te kunnen binnenhalen. Vele van deze liefhebbers hebben zich de laatste jaren verkikkerd aan het enorm grote aanbod aan Amerikaanse radiostations, dat ook via 'live streaming' via internet was te beluisteren. Duidelijk 'was', want vele van de Amerikaanse stations hebben hun internetactiviteiten stopgezet daar de Amerikaanse overheid een opslag voor auteursrechten heeft opgelegd voor stations die hun signaal ook via het World Wide Web verspreiden.

Ook voor de beginnende DX'er is het boek SENDER & FREQUENZEN 2003 een absolute must. Immers wordt men in een aantal hoofdstukken heel duidelijk uitgelegd hoe men bijvoorbeeld moet omgaan met de verschillende tijdszones die er op de wereld zijn, hoe de verdeling in de omroepbanden is opgebouwd. Verder wordt er een groot aantal tips gegeven hoe men tot een zeer succesvolle wereldontvangst kan komen.

Een andere, belangrijke, ontwikkeling, die zeker niet in de 1e editie van 1983 uitgebreid werd genoemd, is die van satellietradio. De auteurs besteden hier dan ook terecht anno 2003 aandacht aan, waarbij ook de activiteiten van WorldSpace en World Radio Network uitgebreid worden beschouwd. Hoewel ze in steeds mindere mate op de internationale radio voorkomen hebben Siebel en Schmitz gemeend de lijst van DX-programma's in het boek op te nemen. Bijzonder is ook de lijst waarop per dag van de week wordt aangegeven welke programma's in de diverse talen interessant zijn om eens op af te stemmen.

Zoals gebruikelijk hebben de auteurs ook nog wat extra bijdragen toegevoegd, waarbij in deze jubileumeditie onder meer wordt stil gestaan bij het 50 jarig bestaan van de Deutsche Welle, de diverse internationale stations die vanuit Afrika actief zijn en over de toekomst van de digitale kortegolf en haar ontvangers.Twee zeer interessante hoofdstukken zijn die over de ondergrondse

geheime, vaak politiek gerichte, stations en de vrije radiostations, ook vaak piratenzenders genoemd.

Al met al lijkt het me verstandig snel een exemplaar te bestellen van SENDER & FREQUENZEN 2003. ISBN 3-89632-058-0 bij Siebel Verlag, Auf dem Steinbüchel 6, D 53340 Meckenheim Deutschland. Een bezoekje aan de site van de uitgeverij leert je meer over de vele interessante uitgaven van Siebel Verlag: www.siebel-verlag.de

HANS KNOT

INTERNET SURFTIPS

Ook deze maand weer een aflevering van onze rubriek met Surfadressen.Belangrijkste adressen:
www.mediacommunicatie.nl
www.soundscapes.info
www.offshore-radio.de

Allereerst een bezoekje aan Duitsland waar in Sachsen Radio SAW redelijk populair zijn:
www.radiosaw.de

Maar ook voor Stuttgart is er een aantal stations actief, waarvan we deze keer Radio Energy onder de aandacht willen brengen:
www.energy-stuttgart.de

Als je gaat kijken op de website van de regering van Dubai kom je er ook de gegevens tegen inzake het radio en televisiegebeuren in het rijke land:
www.dubaitv.gov.ae

In Kosovo is ondermeer Radio 21 actief en breng eens een bezoek aan de site: **www.radio.21.net**

In Azië troffen we recentelijk in Thailand het station Radio TNG aan, dat ook via de Hotbird satelliet haar programma's uitstraalt:
www.thaitvnetwork.com

Recentelijk schreven we over Garrison Radio, een radiostation voor het Britse leger, alwaar ook Dave Lee Travis actief is: **www.garrisonradio.com**

Niet alleen over Radio Caroline in de jaren tachtig maar ook onder meer over de Ierse landpiraten gaat de volgende: **www.brady558.com/**

We zagen een nieuwe generatie radio's die, middels veer opwinding, kunnen worden geactiveerd:
www.shortwavestore.com

Kwamen we nog een site tegen waarop nog gewerkt wordt en misschien rond deze tijd gevuld is:
http://radioveronica.cjb.net/

Prachtig is de aanvulling over Laser op de site van Offshore Echoes Magazine. Jammer dat op de foto's vaak een logo is geplaatst, ook op foto's die men van derden heeft gekregen:
www.offshoreechos.com/Laser/Laser%20story%20menu.htm

Jean Luc Bostyn attendeert ons op een site waarop allerlei radiofragmenten world wide kunnen worden beluisterd: **www.stafanki.com/**

Maar Jean Luc heeft meer voor ons gevonden. Voice-overs nodig? **www.drs2006.com**

Lekker spelen met je eigen playlist kan ook maar dan moet je wel even de nodige software bestellen. Kan allemaal via internet:
www.stationplaylist.com/

Dan een site waar je kunt doorlussen naar een groot aantal radiostations:
www.mikesradioworld.com/broadband.html

Even kijken naar trieste foto's die ons werden aangeleverd via Pieter Damave. Het gaat om interieur foto's van de Communicator:
www.offshore-radio.de/triest.htm

Heb je ook een interessante site te melden, stuur ons een e mail: **HKnot@home.nl**

MARTIN VAN DER VEN EN HANS KNOT

25 jaar Freewave • 25 jaar SMC • 25 jaar Radiodag • 25 oktober:

Radiodag 2003

SPECIALE GASTEN BLIKKEN TERUG
zaterdag 25 oktober a.s

LOCATIE: Koningszaal Artis aan de Plantage Middenlaan 41-43 in Amsterdam

Entree is voor SMC-donateurs 3 Euro terwijl niet-donateurs 15 Euro entree gaan betalen. Een donateurschap kost 7 Euro per jaar en daarvoor krijg je ondermeer een extra uitgave van Freewave gratis toegestuurd, waarin wordt teruggeblikt op 25 jaar Radiodag. Meer info:smc@caiw.nl